

accent

TOLVSTEG

– metoden som hyllats
och ifrågasatts

ÖLKRIGET

Därför tvingas Brasilien
servera öl på arenorna igen

EU-VALET

Så tycker kandidaterna
om sprit och knark

NU FÅR GUBBARNNA SE UPP

Ellinor Eriksson är redo för Europa

TIPS: SÅ
PÅVERKAR
DU SMART
PÅ NÄTET

Men kampen för en bättre alkoholpolitik stannar inte där utan nu fortsätter vi med nästa fråga – Marknadsföring av alkohol! Mer information om detta hittar du på iogt.se/5555

16

EU-valet. IOGT-NTO-medlemmen Ellinor Eriksson tycker att det är för många gubbar i politiken – nu kandiderar hon till Europaparlamentet.

14

Fotbolls-VM. För tio år sedan ledde våldet på brasilianska fotbollsarenor till ett förbud av alkohol på matcherna. Nu har FIFA tvingat fram en förändring.

22

Intervju. I Angelica Oglands tonår gick det utför med knark och alkohol. Nu är hon helnykter och engagerad i UNF.

26

Tips. Hur jobbar man smart med opinionsbildning i den digitala världen? Accent har samlat de bästa tipsen.

30

Behandling. Tolvstegsmetoden har varit dominerande i Sverige – nu utmanas den av forskare som tycker att den är ovetenskaplig.

Bolagets ordförande mot monopol | 6

I sin tidigare roll har Systembolagets nya styrelseordförande sagt sig vilja avskaffa alkoholmonopolet.

Tillslag mot nätvinhandlare | 7

Mer än två år efter IOGT-NTO:s polisanmälan mot ett antal nätvinhandlare har polisen nu gjort ett tillslag.

Premiärmatch stängde Systembolaget | 8

Inför högriskmatchen mellan Hammarby och Assyriska bestämde sig socialnämnden i Södertälje för att stänga ett av stadens Systembolag.

Med bildning till folket | 4

LEDARE De tankar och metoder som finns inom folkbildningen borde vara användbara verktyg för integration, skriver Pierre Andersson

Avgörande att vara många | 46

ORDFÖRANDEN Om vi ska kunna förändra världen i det stora och det lilla behöver vi vara en stark folkrörelse över hela landet, skriver Anna Carlstedt.

OMSLAGSBILD
Nathalie C. Andersson

FOTO: MATHIAS LÖVSTRÖM

Chefredaktören.

Pierre Andersson

Ett verktyg för integration?

Mer bildning till folket!

När folkbildningen formades av arbetar- och nykterhetsrörelsen i början av 1900-talet gjorde man det för att man såg att det var ett verktyg för egenmakt och samhällsinflytande.

Vanligt folk började läsa och fick ny kunskap och nya insikter. Diskussioner och debatt kring det man läste var redan från början en central del av studiecirkelns metod – på så sätt fick deltagarna också ett nytt språk. "Ett maktens språk" för att använda Ronny Ambjörnssons ord från den utmärkta boken Den skötsamme arbetaren.

Idag går en mycket stor del av de unga på högskolor och universitet. Tillgången till kunskap är mer spridd än någonsin tidigare. Så vilket är folkbildningens viktigaste uppdrag idag?

Jag tror att det uppdraget finns på de ställen där folkrörelserna och folkbildningsorganisationerna har sämst närvaro idag – i våra förorter. Husby i Stockholm, Skäggetorp i Linköping. Där skulle organisering och folkbildning, dessa utmärkta verktyg för egenmakt och inflytande, göra som störst nytta.

Vi är glada att så många av er läser oss också på webben! I mars slog vi nytt besöksrekord igen. Kolla in nyheterna på accentmagasin.se du också!

Opinion.

SKRIV TILL OSS på accent@iogt.se
eller Box 12825, 112 97 Stockholm

Äntligen!

■ "Detta är en viktig principiell fråga eftersom monopolets vara eller icke-vara bygger på att det faktiskt upprätthålls. Det som säljs vid sidan av monopolet idag är relativt små volymer, men på sikt kan de bli stora. Dessutom vet vi att dessa aktörer t.ex. inte klarar av att upprätthålla åldersgränserna.

Alkohol ska säljas via Systembolagets monopol. Det innebär bra ålderskontroller och mindre alkoholrelaterade skador."

SIGNATUREN NICKEMANNEN

KOMMENTERAR "POLISEN SLOG TILL MOT INTERNETVINHANDLARE" PÅ ACCENTMAGASIN.SE

■ "Det är fantastiskt hur alkoholhelsare verkar missa att se hur samhället fungerar fungerar, troligen för att dom mycket väl vet att det hade gynnat dom med en uppluckring av alkohollagen. Vi har ett monopol i Sverige, enligt svensk lag. Detta är för att motverka alkoholens negativa effekter på samhället. Börjar vi luckra upp detta, så är snart monopolet borta, något som majoriteten av svenska folket vill ha, enligt undersökningar."

BLOGGEN ALKOHOLPOLITIK.SE

PEPPRAR PÅ OM VIKTEN

AV RESTRIKTIV ALKOHOLPOLITIK

Fakta. Mest läst på accentmagasin.se

Senaste månaden

1. Sju myter om cannabis och legalisering
2. Kalla Fakta på söndag om cannabis: "Jag är förfärad"
3. Henrik Larsson: Stäng krogarna innan matcherna
4. Cannabis som laglig medicin – nu i Sverige
5. Polisen slog till mot internetvinhandlare
6. Nej, unga ersätter inte alkohol med cannabis
7. IOGT-NTO:s kommunikationschef Sofia Karlsson slutar
8. Det här måste ni se: Läkaren som tröttnat på alkoholindustrins lögn
9. Så tycker EU-kandidaterna om alkohol och narkotika
10. Systembolagets nya ordförande: Avskaffa monopolet

Redaktionen. Det är vi som gör Accent.

accent

Accent ges ut av IOGT-NTO.
Pressläggning detta nummer: 16 april
Nästa nummer kommer ut: 13 juni

Pierre Andersson

Chefredaktör och ansvarig utgivare
08-672 60 51, pierre.andersson@iogt.se

Maria Zaitzowsky Rundgren

Featureredaktör, reporter
08-672 60 56, maria.zaitzowsky@iogt.se

Eva Ekeröth

Nyhetsreporter
08-672 60 50, eva.ekeroth@iogt.se

Fredrik Quistbergh

Digitalredaktör

Tobias Berving & Fredrik Olsson

ETC Kommunikation
Layout

Bildbehandling Ola Falk **Korrekturläsning** Gunborg Mellegård **Medverkande detta nummer** Sören Viktorsson, Anders Perstrand, Björn Lannö, Nathalie C Andersson, Agnes Stuber, Jonas Eriksson, Magnus Frederiksen. **Adress** Accent, Box 12825, 112 97 Stockholm **Telefon** 08-672 60 50 **Fax** 08-672 60 01 **E-post** accent@iogt.se **Webbplats** www.accentmagasin.se **IOGT-NTO:s förbundskansli** Tel: 08-672 60 00, Besöksadress: Gammelgårdsvägen 38, Stora Essingen, Stockholm, www.iogt.se **Prenumeration (295 kr/år)** och **adressändring** 08-672 60 38, prenumeration@iogt.se, fax: 08-672 60 01. **Annonsbokning** Pierre Andersson, tel: 08-672 60 51, accent@iogt.se **Tryck** V-TAB, Vimmerby. **Obeställt material** Tidningen svarar inte för insända, obeställda texter och bilder samt förbehåller sig rätten att redigera insänt material. **Lagring** Allt material i tidningen Accent lagras och kan publiceras elektroniskt. Icke anställda måste meddela eventuellt förbehåll mot sådant lagring och publicering. I princip publiceras inget material med sådant förbehåll. **Taltdning** Accent finns även som gratis taltdning. **ISSN** 0345-0406. Medlem i Sveriges Tidskrifter.

SVERIGES
TIDSKRIFTER

VAR VILL DU JOBBA?

PROJEKTILDAREN

Sugen på ett annorlunda år?

Och kanske ett arbete inom nykterhetsrörelsen?
I så fall är **Projektbildaren** något för dig.

Projektbildaren är en ettårig folkhögskolekurs på distans där du antingen bor på Wendelsbergs folkhögskola under hela studietiden eller studerar hemifrån mellan träffarna.

Bland ämnena finner du projektmetodik, ledarskap, processledning, verksamhetsutveckling, drogkunskap, pedagogik och mycket annat. Kursen har ett stort inslag av praktik, egna arbeten och andra spännande övningar.

Läs mer på www.wendelsberg.se

Haschförsäljare använder drönare mot polisen

DANMARK De kriminella gäng som säljer cannabis i Christiania i Köpenhamn har börjat använda drönare – små flygande farkoster utrustade med kamera, för att hålla koll på polisen.

Anledningen är att polisen i Köpenhamn på senare tid har slagit till hårt mot cannabisförsäljningen i Christiania.

– Polisen kan konstatera att de organiserade kriminella har börjat flyga med drönare.

Vi antar att de gör det i ett försök att avslöja polisens insatser på Christiania, säger Torben Svarrer, chefen för Task force Pusherstreet vid Köpenhamns-polisen, till tidningen Berlingske på nätet.

PIERRE ANDERSSON

FOTO: ISTOCK

Volvo anställer narkotikahundar

NARKOTIKA Nu ska narkotikahundar börja användas på Volvofabriken i Olofström. Det är ett led i det drogförebyggande arbetet och stöds av facket.

Tre hundar ska användas för att söka droger inne i produktionsdelen och på kontoren.

– Det görs inte för att vi har haft några incidenter utan det är helt i förebyggande syfte, säger kommunikationschef Jonas Knutsson

till tidningen Sydöstran.

Sedan tidigare finns ett avtal och samarbete mellan Volvo och facket om att anställda som upptäcks med missbruksproblem erbjuds stöd och behandling.

DRUGNEWS/SVEN LILJESSON

FOTO: ISTOCK

Systembolagets nya ordförande: Avskaffa monopolet

IOGT-NTO ställer sig frågande till valet av ny ordförande för Systembolaget. I sin tidigare roll som vd för ICA har han sagt att han vill avskaffa alkoholmonopolet.

SYSTEMBOLAGET – Nu måste politikerna ta sitt ansvar. De kan skapa nya affärsmöjligheter genom att avskaffa statens monopol på receptfria läkemedel, spel och alkohol. Redan i dag borde alla som vill få bli utlämningsställen, sade Kenneth Bengtsson, till DN i augusti 2005.

Bengtsson var då vd för ICA-koncernen. Nu föreslås han bli ordförande för Systembolagets styrelse.

– Att föreslå en ordförande för Systembolaget som tidigare gått ut och sagt att han vill avskaffa det är häpnadsväckande, säger Andrine Winther, vice ordförande

för IOGT-NTO. Vi vet genom forskning att detaljhandelsmonopolet är ett avgörande verktyg för att hålla alkoholens skadeverkningar nere.

Andrine Winther menar att Kenneth Bengtsson måste förklara hur han ser på sin roll och på Systembolagets framtid. Hon vill också veta om utnämningen är en politisk markering från regeringen.

– Jag tycker att det är ett väldigt märkligt uttalande som Bengtsson gjort, men ännu konstigare är det att regeringen väljer att föreslå honom till ordförande och han med den bakgrun-

den väljer att tacka ja. Regeringen har naturligtvis gjort en grundlig research och vet vad han sagt och står för. När man då ändå går fram med honom som ordförande blir det svårt att inte se det som en politisk markering. Det är häpnadsväckande att regeringen väljer den vägen, säger Andrine Winther till Accent.

Accent har sökt Kenneth Bengtsson och ansvarig minister Maria Larsson för en kommentar.

I en kort intervju till SvD säger Kenneth Bengtsson att varken han eller ICA har varit emot monopolet. På en fråga om vad han har för inställning till Systembolaget idag säger han följande:

– Jag har mycket att lära mig om hur Systembolaget fungerar som företag. Framför allt är jag jätteimponerad över vilken kundnöjdhet de har. Den är extremt hög. När det gäller monopolet generellt kan man väl ha vissa frågor. Men när det gäller Systembolaget kan man ju bara se vilket enormt stöd man har opinionsmässigt.

Kenneth Bengtsson var vd och koncernchef för ICA mellan 2001 och 2012. Han har också tidigare suttit som ordförande i Svenskt Näringsliv och i branschorganisationen Svensk Handel. Just nu har Kenneth Bengtsson också ordförandeposten i organisationerna En Frisk Generation och i World Child Foundation.

Han efterträder Cecilia Schelin Seidegård, som suttit på posten sedan 2008, vid Systembolagets bolagsstämma sker den 24 april.

PIERRE ANDERSSON

Kenneth Bengtsson.

FOTO: MAJ-BRITT REHNSTRÖM / TT

FOTO: ISTOCK

Efter anmälan från IOGT-NTO har polisen nu beslagtagit alkohol hos en av näthandlarna.

Polisen slog till mot internetvinhandlare

Efter mer än två år börjar det röra på sig i polisanmälningarna som IOGT-NTO gjorde hösten 2011. Förundersökning pågår mot minst en av de tio polisanmälda vinhandlarna.

ALKOHOL Vinhandlaren Peder Molin, som driver webbplatsen handlavin.se, fick i mars besök av polisen som beslagtogs stor

mängd vin och förhörde Peder Molin. Accent har varit i kontakt med honom, men han hänvisar till sitt pressmeddelande där det framgår att han blivit delgiven misstanke att i strid med detaljhandelsmonopolet, ha sålt vin till ett sammanlagt belopp om minst 250 000 kr. Han skriver att han riskerar upp till sex års fängelse. Själv ser han verksamheten som en bisyssla och en helt laglig

förmedling av österrikiska viner till svenska konsument.

Bakgrunden till polisens agerande är den polisanmälan som IOGT-NTO gjorde mot tio näthandlare i november 2011.

IOGT-NTO:s jurist Annika Myhre är nöjd med att det händer något i ärendet.

– Det har ju tagit väldigt lång tid. Vi har försökt ligga på åklagaren, men hela tiden fått höra att det saknas resurser, säger Annika Myhre.

Peder Molins advokat lämnade direkt efter beslaget in en begäran om att beslaget skulle hävas.

Tingsrätten avlog begäran.

EVA EKEROTH

Ny teknik ger bättre dialog

Långa resor och svårigheter att samla ihop folk från IOGT-NTO:s distrikt till gemensamma möten är ett återkommande problem. Ett nytt videokonferenssystem gör det lättare att mötas över distriktsgränserna.

IRÖRELSE NBV har varit drivande i den här utvecklingen och har merparten av anläggningarna runt om i landet. Systemet har inköpts gemensamt av NBV och IOGT-NTO.

Erik Wagner, ansvarig för IOGT-NTO:s strategiska utveckling, tror på det nya systemet.

– Under första halvan av mars månad har vi hållit sju videokon-

ferensmöten med sammantaget 17 distrikt. Fördelen är att man slipper resorna och kan föra samman distrikt som ligger långt ifrån varandra. Nackdelen är att man mister närheten till individerna, men jag tycker ändå att det är ett bra alternativ, säger han.

Till dagens möte är Uppsala, Gävleborg, Östergötland och

Örebro inbjudna. Distriktsdeltagarna syns i egna små rutor på den stora videoskärmen. Vill man inte avlyssnas trycker man bara på "mute".

Endast Skaraborg och Gotland har i nuläget inte tillgång till videokonferensutrustning och har därför inte kunnat delta på samma premisser som övriga distrikt.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

FOTO: MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Videokonferens pågår.

Ja till alkohol på skolan

ALKOHOL Alkohol får serveras på Jämtlands gymnasiums mösspåtningsbal även i år. Det har politikerna i socialnämnden bestämt, trots att arrangemanget sker i skolans regi.

– Villkoret är att åtta tillförordnade ordningsvakter finns på plats och två stycken dryckesbiljetter per elev är det som tillåts, säger Linn Berglin (S), ordförande i socialnämnden, till Östersundsposten.

FREDRIK QUISTBERGH

FOTO: ISTOCK

Sov bättre – med alkoholfri öl

ALKOHOL Alkohol är ingen höjare för den som vill sova bra. Men nu visar det sig att alkoholfri öl kan fungera desto bättre. Under tre veckor fick sjutton sjuksköterskor i Spanien sitt sömnmönster registrerat. Under den första veckan drack de vad de brukar dricka på kvällen. De följande två veckorna drack de en alkoholfri öl en timma innan de gick till sängs.

Med en alkoholfri öl som sömnsöjare somnade testpersonerna i genomsnitt 12 minuter snabbare och de rörde på sig betydligt mindre under sömnen. De rapporterade dessutom att de upplevde färre ångestkänslor.

Forskarnas teori är att humlen i den alkoholfria ölen har en lugnande effekt på det centrala nervsystemet.

PIERRE ANDERSSON

63%

... tycker att en pub eller bar är det sista man vill ha i huset man bor.

FOTO: LENA DAHLSTRÖM

HALLÅ DÄR!

Erik Wagner

IOGT-NTO-ledningens flitigaste twittrare intervjuas - på Twitter av Pierre Andersson.

Vilka är dina bästa twittrertips?

– Börja med att läsa. Att lyssna. Följ roliga och intressanta personer och org. Bestäm dig för vad du själv ska twittra; sådant som händer dig, länkar till intressanta saker, om ett eller flera ämnen. Själv twittrar jag vardagsbetraktelser, folkbildning och om mitt jobb.

Hur hinner du twittra så mycket? Jobbar du inte?

– Jag läser twitter när jag transporterar mig, på tunnelbanan. Och skriver gör jag när jag snubblar över något jag tänker att andra kan behöva; en artikel, en länk, en tanke. Det tar inte många minuter av min dag och ger mig så mycket omvärldsspanning tillbaka.

Hur hittar man intressanta människor att följa?

– Bästa tipset är att följa intressanta hashtags. Sen kan du gå in och se vilka personer andra följer. Den du tycker är intressant följer troligtvis andra intressanta personer. Mitt tips är: testa, ge det lite tid och ge dig in och prata med folk!

Vilka är dina topp 3 hashtags?

#folkrörelse #mötet och sen bara tidsspecifika, typ vid konferenser.

PIERRE ANDERSSON

Allt fler pekar på sambanden mellan alkohol och våld.

FOTO: PATRICK PERSSON TT

Premiärmatch – då stängde Systembolaget

Inför högriskmatchen bestämde sig socialnämnden i Södertälje för att stänga Systembolaget ett par timmar tidigare än vanligt.

ALKOHOL Socialnämndens ordförande i Södertälje beslutade att den Systembolagsbutik som ligger närmast fotbollsarenan skulle stängas klockan 16 inför säsongspremiären mellan Assy-

riska och Hammarby.

I ett pressmeddelande skriver man att beslutet fattats för att begränsa tillgången till alkohol. Beslutet är ett så kallat ordförandebeslut då nästa ordinarie möte

med socialnämnden ägde rum efter matchen.

– Matchen räknas som riskfylld ur ordnings- och säkerhetssynpunkt säger Rose-Marie Jacobsson, socialnämndens ordförande i Södertälje. Genom beslutet tar kommunen ansvar och flyttar fokus dit det borde vara, till fotbollen. Vårt goda samarbete med polisen och Systembolaget har gjort det möjligt att agera snabbt i det här fallet.

Bakgrunden är den tragiska händelsen i Helsingborg då en Djurgårdssupporter misshandlades till döds. Det fick både Henrik Larsson, numera tränare i allsvenska nykomlingen Falkenberg, och justitieminister Beatrice Ask att vilja begränsa alkoholkonsumtionen i samband med matcher. Först ut att prova blev Södertälje.

Patrick Ungsäter, polismästare i Södertälje, tycker att beslutet är bra.

– Våld vid alkoholkonsumtion är väldokumenterat från tidigare matcher av den här typen. I ljuset av den tragiska händelsen i Helsingborg känns det naturligt att i god samverkan bidra till en trygg och säker fotbollsmatch, för alla, säger han i ett pressmeddelande.

PIERRE ANDERSSON
OCH EVA EKEROTH

Ringa runt-fest till nya medlemmar

IRÖRELSE En kväll i början av mars samlades ett gäng medlemmar i Stockholmsdistriktet för att ringa runt till nya medlemmar.

– Ett jättebra sätt att nå nya medlemmar, säger distriktskonsulenten Anna Elgh.

Stockholmsdistriktet valde att ringa de nya medlemmarna ganska snabbt efter att de gått med. Syftet är att fånga upp hur den nya medlemmen vill engagera sig och lotsa vidare till rätt engagemangsform.

– Vi fick fatt i ett 30-tal. Några var jätteintresserade av att enga-

ILLUSTRATION: MAGNUS FREDERIKSEN

gera sig. Andra var tydliga med att de bara vill vara direktanslutna och stödja IOGT-NTO på det viset. Jag tror att detta är ett jättebra sätt att nå nya medlemmar. Genom samtalet kan man bilda sig en uppfattning vilken aktivitet eller vilken förening som passar just den medlemmen bäst och kan lotsa den vidare, säger Anna Elgh.

Sedan ett år tillbaka ringer även förbundet alla nya medlemmar, cirka tre månader efter inträdet i IOGT-NTO.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Volontärer involveras i Vit Jul

FOTO: PIERRE ANDERSSON

Vit Jul är uppskattat, långt utanför IOGT-NTO-rörelsen, men hittills har det inte erbjudits någon möjlighet för personer utanför rörelsen att hjälpa till. Från och med i år blir det ändring på det.

RÖRELSE – Vi efterlyser tre distrikt, föreningar eller kårer som vill vara pilotprojekt och anordna ett öppet julaftonsfirande där även personer som inte är medlemmar i

rörelsen ska kunna delta i förberedelserna och genomförandet av arrangemanget, säger Lisa Forsström, projektansvarig för Vit Jul.

De tre distrikt, föreningar eller kårer som väljs ut kommer att få 16 000 kronor var till omkostnader.

– Förutom det ekonomiska bidraget kommer de att kunna få stöd och hjälp i planeringsarbetet, säger Lisa Forsström.

Tanken är att det ska vara ett julfirande för alla.

– Det ska vara ett julaftonsfirande som är öppet för alla och dit man går för att man vill. Kanske för att man inte har någon att fira med eller för att man inte vill fira en konventionell jul. Det kan finnas en massa anledningar till det. Arrangemanget måste ha plats för många, säger hon.

Enligt Lisa Forsström är det också meningen att många ska hjälpas åt med arbetet.

– Det är inte meningen att några få förtroendevalda ska göra allt jobbet. Det är en av tankarna bakom att ta in volontärer utifrån. Sedan ser vi det som ett bra sätt för andra att lära känna IOGT-NTO-rörelsen. Då minskar kanske tröskeln för att bli medlem, säger hon.

Sista ansökningsdag för intresserade arrangörer är 13 juni. Ansök på vitjul.se. Redan i september kommer planeringsarbetet att sätta igång.

EVA EKEROTH

Ny regionchef i Östafrika

RÖRELSE Den 1 juni börjar 32-åriga Johan Sundqvist sin nya tjänst som regionchef för IOGT-NTO-rörelsens internationella kontor i Östafrika.

– Det känns fantastiskt roligt att få vidareutveckla vårt arbete i Östafrika. Jag

tror och hoppas att jag kan tillföra mycket och ser fram emot detta, säger Johan Sundqvist, som är kontrakterad för två år till att börja med.

Johan Sundqvist kommer närmast från SIDA. Han har lång och mångfacetterad erfarenhet av både folkrörelse- och biståndsarbete i Tanzania och Rwanda.

Bland annat har han studerat folkrörelser på forskarnivå i Rwanda. Dessutom har han varit aktiv inom scoutrörelsen, varit förbundssekreterare för Vi Unga samt drivit eget företag inom lobbying och ledarskap riktat till unga.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

FOTO: ANDREAS HILLERGREN

Alkovåld. "Ska vi öppna pubarna när det är sådana här matcher eller ska vi skita i det i stället?" – Henrik Larsson efter dödsfallet i Helsingborg.

USA:s största arena alkoholfri

ALKOHOL Alkoholserving vid matcherna i amerikansk fotboll diskuteras på flera av USA:s största arenor, men nu säger Michigan stadium eller "The big house" som det också kallas, bestämt nej. Arenan är störst i USA. "Folk inser inte vad det innebär att hantera 115 000 besökare. Alkohol skulle inte göra vårt jobb lättare", säger Dave Brandon, sportchef på University of Michigan som äger arenan.

PIERRE ANDERSSON

KOMMENTAREN

”Våga vara optimist”

I bland känner jag mig rädd inför olika val i livet. Det kan vara att magkänslan säger en sak – men förnuftet en helt annan. En rädsla för att misslyckas, att göra fel. Modet sviktar och oron försöker ta över. När den känslan växer sig stark brukar jag tänka på berättelsen om myran och grädden. Har du hört den? Om inte, så kommer här en snabbversion.

Det var en gång tre myror som råkade trilla ner i en stor tunna med grädde. Till sin fasa märker alla tre att de håller på

att drunkna och de börjar simma för att undvika en omedelbar död. De simmar runt, runt, i hundratals varv. Plötsligt tycker en av myrorna att det får vara nog. Simmandet känns helt meningslöst och myran ger upp. De två som är kvar simmar

vidare, runt, runt i ytterligare hundratals varv. Men det är helt lönlöst. Det finns inget hopp alls. Efter ett tag ger även den andra myran upp. Nu är det bara en myra kvar.

Trots att myran går mot en säker död fortsätter den envist och simmar runt, runt, varv på varv. Hundratals och åter hundratals varv. Runt, runt, runt. Till slut märker myran att det blir omöjligt att simma. Det tar stopp. Grädden har blivit till smör och myran kan knalla upp från tunnan och fortsätta sitt liv. Myran hade förstås ingen aning om att grädden skulle bli till smör men envisheten, eller optimismen, visade sig vara helt rätt. Det finns många som vill veta hur framtiden ska bli, vad som ska hända. Men det enda som är säkert är att om du inte gör något kommer ingenting att hända.

FREDRIK QUISTBERGH

FOTO: MAGNUS BERGSTRÖM

Fredrik Quistbergh

Spritbussar går att stoppa

Polisen i Östergötland har, i samarbete med tullen, gjort stora beslag av smuggelsprit den senaste tiden. Vid ett seminarium i riksdagen presenterades förslag på åtgärder mot smuggelresorna.

ALKOHOL Som Accent skrev i förra numret har polisen i Östergötland satsat på att stoppa alkoholsmugglingen med buss.

Joakim Stenman, polis i Östergötland, har tillsammans med tullen utarbetat en förenklad arbetsmetod för att hantera arbetet. Det framkom vid ett seminarium i riksdagen.

– Metoden går ut på att vi stoppar bussarna och ber passagerarna plocka ut sin alkohol. Det som ingen känns vid tar vi i beslag. Det blir brott mot alkohollagen med okänd gärningsman. Hittills har vi tagit 20 ton i beslag, säger Joakim Stenman.

– Det är inte så viktigt att lagföra personer. Här är målsättningen snarare att försvåra brott, säger Eva Nemec Nord, åklagaren som har hand om de aktuella målen.

Enligt Joakim Stenman är detta en

mycket effektiv metod.

– I mitt vanliga arbete beslagtar vi sprit av ungdomar och spanar på langare. Det ger max fem ton på ett år. Här tar vi fyra gånger så mycket och hindrar dessutom att den nå ända fram till ungdomarna, säger han.

Vinsterna på smuggelbussarna är enorma.

– En buss kan dra in 23 miljoner på ett år. Därför har de råd att ta vissa risker och åka fast ibland, säger Joakim Stenman.

Resenärer på bussarna är så kallade ”mål-vakter”.

– De får betalt för att resa med. De bor i allmänhet i Helsingborg och reser själva över till Helsingör. Där kliver de på bussen och åker med över gränsen. De flesta är arbetslösa eller sjukskrivna och borde inte ha råd att göra av med så mycket alkohol för eget bruk, men de frias i domstol om de säger att de ska ha fest, säger Joakim Stenman.

Enligt Eva Nemec Nord har regeringsrätten fastställt att varken bussbolaget eller busschauffören har något ansvar för vad passagerarna tar med sig.

EVA EKEROTH

FOTO: ISTOCK

”En buss kan dra in 23 miljoner kronor per år”, menar polisen.

Fakta. Åtgärder

Under den efterföljande debatten kom flera förslag på åtgärder fram. Här är några av dem:

1. Fastställda införselmängder, utan undantag.
2. Rimlighetsbedömningar av införd mängd.
3. Samarbete mellan myndigheterna – tycker försäkringskassan det är ok att sjukskrivna åker till Tyskland flera gånger i veckan? Några av ”passagerarna” praktiserar på bussbolagen – tycker arbetsförmedlingen att det är rimligt?
4. Våga alla bussar för att komma tillrätta med den övervikt som bussarna har när de är fullastade med alkohol.
5. Jobba politiskt för samordning av punktskatterna mellan EU-länder.
6. Sprida information om att man stödjer den organiserade brottsligheten om man köper av den insmugglade alkoholen.

FOTO: ISTOCK

Att bli berusad är inte lika okej längre, menar svenska folket.

Svenskar ser negativt på berusningsdrickande

Attityden till alkohol, framför allt berusningsdrickande, har blivit mer återhållsam bland svenskar på senare år. Samtidigt har inställningen till alkohol i vardagliga situationer blivit mer tillåtande. Det visar IQ:s nya alkoholindex.

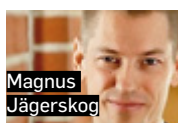
ALKOHOL IQ:s alkoholindex är ett samlat mått på människors attityd till alkohol i olika situationer. Indexet skapas från svaren av nio frågor om vad människor tycker är rätt och fel om alkohol. Sammanlagt 8 000 svenskar i åldrarna 16 till 75+ har besvarat frågorna

under en fyra-årsperiod.

– Den viktigaste slutsatsen är att attityden till berusning har blivit mer återhållsam, framför allt bland unga vuxna. Där ser vi den största förändringen, säger Magnus Jägerskog, VD på IQ.

Den mer restriktiva inställningen gäller över lag och inkluderar situationer som berusning på restaurang, fester och tillsammans med barn. Att bli så berusad att man inte minns något dagen efter tycker fler än tidigare är fel.

Däremot har attityderna kring

alkohol på sportarenor inte blivit mer negativa än tidigare.

– Vi ser två huvudsakliga rörelser, som går åt motsatta håll. Den ena rörelsen går mot en negativ attityd till berusningsdrickande. Den andra mot en mer tillåtande attityd gentemot vardagsdrickande, som att skåla för framgångar på jobbet, ta ett glas vin mitt i veckan och bjuda unga på alkohol hemma. Det är bekymmersamt. Människor som redan har problem med alkohol exponeras oftare för situationer där inställningen är att alkohol är socialt accepterat, säger Magnus Jägerskog.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

UNF bakom Sveriges största Straight Edge-turné

RÖRELSE I slutet av maj kör UNF och NBV Sveriges största turné med bara Straight Edge-band. Arrangörerna vill uppmärksamma drogfriheten och folkbildningen i Straight Edge-kulturen.

– Det känns stort, säger Andreas Ljungman, UNF:are och en av arrangörerna.

Spring Edge Tour 2014 är en turné med band från bland annat USA, Luxemburg och England. Den går från Malmö i söder till Umeå i norr.

Under turnén kommer Stick Together från USA och Eisberg från Luxemburg/England göra årets enda Sverigespelningar.

"Håll det äkta"

Tillsammans med svenska hardcorebanden Lose The Life, Miles Ahead och Neighbourhood och ytterligare lokala band kommer Spring Edge Tour 2014 att testa de svenska scenernas hållbarhet till bristningsgränsen.

– Spring Edge Tour 2014 visar att nykter folkbildning bidrar till

att unga får en meningsfull fritid, fri från alkohol och andra droger. Utan en förlegad alkoholnorm skulle Sveriges musikscen vara bättre och nå fler säger Malin Thorson, ordförande Ungdomens Nykterhetsförbund.

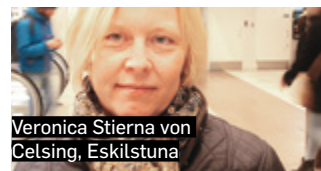
Straight Edge har vuxit sig stark inom nykterhetsrörelsen. Unga i subkulturen organiserar sig i UNF och via NBV kan bandmedlemmar nyttja replokaler och konsertlokaler.

Turnén startar den 23 maj i Malmö och avslutas i Gävle den 31 maj. Du kan se hela turnéplanen på UNF:s webbplats.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

FOTO: MÅRTEN PERSSON

Accent frågar

Veronica Stierna von Celsing, Eskilstuna

Är det okej att sälja alkohol på sportarenor?

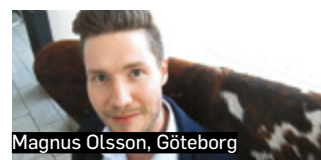
– Nej, alkohol och sport hör inte ihop.

Är det okej att på arbetstid skåla i mousserande vin på jobbet för att fira?

– Ja, om det bara handlar om ett glas. Men generellt så tycker jag inte att man ska dricka i jobbsammanhang.

Är det okej att bli berusad på en privat fest?

– Ja, det är okej.

Magnus Olsson, Göteborg

Är det okej att bli berusad när barn är med?

– Nej, inte om det handlar om småbarn. Men om barnen är i tonåren tycker jag att det är bra att de lär sig att dricka normalt.

Är det okej att bli berusad på en firmafest?

– Ja, det är okej. Det är ju fest!

Är det okej att någon gång dricka så att man blir påverkad?

– Ja, absolut.

Siv Westerlund, Stockholm

Är det okej att bli berusad på restaurang?

– Nej, det är inte trevligt att bli berusad oavsett var man är.

Är det okej att dricka när barn är med?

– Nej, det är aldrig okej.

Är det okej att sälja alkohol på sportarenor?

– Nej, det blir bara en massa bråk. Det är bättre att alla är nyktra.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

FOTO: MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Narkotikapolitik med nyanser

NARKOTIKA Ett nytt nätverk har startats av bland andra norska Actis, IOGT international och Riksförbundet Narkotikafritt Samhälle (RNS). De vill nyansera narkotikadebatten och visa att det finns fler alternativ än krig eller legalisering.

Drug Policy Future kallar sig nätverket som bildades vid ett möte i Wien i mars.

– Vi är ett informellt nätverk av ideella organisationer, säger Per Johansson, generalsekreterare på RNS som, tillsammans med bland andra Sven-Olov Carlsson, ordförande i IOGT international, sitter med i styrgruppen.

Enligt Sven-Olov Carlsson är bredden på organisationer bakom nätverket viktig.

– Hittills har 33 organisationer från 21 länder på fem kontinenter ställt sig bakom. Det är viktigt att visa bredden på motståndet mot legalisering, säger han till Accent.

Per Johansson menar att legaliseringsförespråkarna vuxit sig starka genom att sätta restriktioner mot hälsoaspekter.

– Det är helt obegripligt. När man precis fått folk att acceptera att restriktioner för alkohol behövs för att förebygga ohälsa så vinner den motsatta ståndpunkten terräng vad gäller narkotika, säger han till Accent.

EVA EKEROTH

Min pappa var alkoholist"

sa norska kronprinsessan Mette-Marit och fick beröm av nykterhetsorganisationen Blå Kors för sin öppenhet.

Finland stoppar alkoholreklam i sociala medier

Finland tar ett stort kliv mot förbud för alkoholreklam i sociala medier. Tillverkare tillåts inte längre använda Facebookinlägg i kommersiella syften. I Sverige finns inga liknande planer.

REKLAM – Jag räknar med att reklamen riktad till finländska barn och ungdomar på sociala media kommer att minska med 80 till 90 procent, säger regeringsrådet Ismo Tuominen.

Som Accent tidigare berättat, skärper Finland från årsskiftet reglerna för alkoholreklam. Nytt i sammanhanget är att man nu drar åt tumskruvorna även vad gäller sociala medier.

– Vi har sett hur sociala medier utnyttjas i kommersiella syften; "Gilla oss och vinn konsertbiljetter" eller "Skicka oss dina bilder på sommarens bästa öl-upplevelser", exemplifierar Ismo Tuominen.

De förslag som det finländska social- och hälsovårdsministeriet tagit fram, och som i lag nu även stadfästs av presidenten, handlar inte om att inskränka privatpersoners rätt att dela bilder och videor.

Däremot ska konsumenternas egna dryckesbilder inte längre få spridas av tillverkaren.

De får inte heller producera reklammaterial avsett att spridas på konsumenternas sidor. Likaså blir det stopp för frågesporter, marknadsföringslotterier och spel där konsumenterna aktivt medverkar och alkoholreklam förekommer.

Någon större diskussion har lagändringarna inte väckt i Finland. Bryggerinäringsen däremot har klart motsatt sig dem.

I Sverige finns ingen diskussion om att införa motsvarande förändring. Den svenska alkoholagens kapitel om marknadsföring nämner inte internet eller sociala medier. Generellt för alla medier gäller dock att alkoholreklam ska vara måttfull och inte vara påträngande, uppsökande eller uppmånat till bruk. Den får inte

heller rikta sig till ungdomar som inte fyllt 25.

I tillsynsutredningen, som lades fram i somras, kom utredaren Göran Lundblad fram till att marknadsföringsinsatser på sociala medier blir allt vanligare. Han konstaterade också att det kunde ifrågasättas om det var lagligt "med hänsyn till barn och ungdomars överrepresentation i dessa medier". Någon ändring av lagen föreslog han inte då det inte ingick i uppdraget för utredningen.

I början av året tillsatte regeringen en ny snabbutredning för att utreda vad som bör vara tillåtet i samband med e-handel och hemleverans av alkohol. Där ingår även marknadsföring, men det mesta av den tveksamma marknadsföring som sker på sociala medier är inte kopplad till e-handelsföretag utan till alkoholproducenter.

Så för svensk del lär det dröja innan det blir någon ny lagstiftning på området.

SÖREN VIKTORSSON
OCH EVA EKEROTH

Folknykterhetens vecka 2014

Från **26 maj** till **1 juni** är det **Folknykterhetens vecka**. Det firar vi tillsammans genom att anordna så många grillfester som möjligt i landet. Grilla mat, grilla politiker eller gör bägge delar!

Föreningar och distrikt som anordnar en grillfest får ut ett paket i mitten av maj med informationsmaterial, flygblad samt ett ekonomiskt bidrag som kan användas i samband med grillfesten.

FÖR ALLA Har ni bestämt er för vad ni vill göra i er förening?

Anmäl er grillfest senast den **5 maj** till **robert.lindh@iogt.se**. Ange vad för slags aktivitet ni anordnar samt vilken dag och tid. Vi behöver också veta adress till platsen där ni håller er aktivitet.

Frågor och funderingar? Gå in på iogt.se/fnv eller kontakta Robert Lindh, robert.lindh@iogt.se, 0733-72 62 19.

IOGT-NTO-RÖRELSEN

ÖLKONFLIKT DELAR BRASILIEN

För tio år sedan ledde det utbredda våldet på brasilianska fotbollsarenor till ett förbud av alkohol på matcher. Men efter påtryckningar från Internationella fotbollförbundet, FIFA, har Brasilien ändrat lagen och nu är det **öppet för ölförsäljning** under nästa års fotbolls-VM.

TEXT BJÖRN LANNÖ

2012, två år innan Brasilien skulle stå värd för fotbolls-VM, besökte FIFA:s generalsekreterare Jerome Valcke landet. Han var där för att inspektera nybyggda och renoverade arenor men hann också med ett uttalande om det brasilianska alkoholförbudet på fotbollsmatcher:

– Alkoholhaltiga drycker är en del av VM så de kommer att finnas tillgängliga, sa han.

Att det var emot lagen var inget som bekymrade den friskspråkige fransmannen.

– Ursäkta om jag låter lite arrogant men det här är inte öppet för förhandling. Det faktum att vi har rätt att sälja öl måste reflekteras i lagen.

FIFA, som sponsras med miljonbelopp av ett ölmärke, lyckades med sin offensiv. I en uppsättning lagar rörande VM, som Brasiliens parlament tog fram och president Dilma Rousseff i somras klubbade igenom, finns det inget som nämner ett förbud mot alkoholförsäljning på arenorna.

Beslutet har fått kritik, både från politiker och forskarvärlden.

– Att Brasilien ska arrangera VM är en stor, fantastisk, sak men det har inneburit en motgång för vårt arbete, definitivt, säger Dr. Carlos Salgado, psykiatriker och konsulent på organisationen ABEAD, Brasilianska föreningen för forskning om alkohol och andra droger.

– Brasilien har gjort stora framsteg i arbetet med att begränsa de negativa

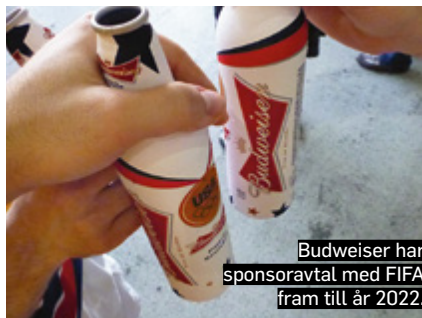

FOTO: JOSÉ MARIA SILVEIRA NETO

"Lagen tar semester, och det är väldigt konstigt."

DR. CARLOS SALGADO

konsekvenserna av alkoholkonsumtion och inte bara det utan vi har påverkat den allmänna attityden gentemot öl och sprit. Det är ett svårt arbete men det har gett resultat.

2003 införde Sydamerikas största land förbudet mot försäljning av alkohol på

fotbollsarenor, ett förbud som enligt Salgado innebar "ett socialt framsteg".

– Tidigare hade vi mycket problem med bråk och våld på läktarna, mellan de olika lagens supportrar och mellan supportrar och polis. Men detta förändrade stämningen på matcher, säger han.

Fakta. Alkoholförsäljning på arenor

Beslutet att temporärt tillåta ölförsäljning på fotbollsarenor är taget på nationell nivå. De **delstater som har egen lagstiftning** om alkohol på matcher, bland andra Rio de Janeiro och São Paulo, har fortfarande möjlighet att upprätthålla ett förbud. Det anses dock osannolikt.

Budweiser har varit fotbolls-VM:s officiella öl sedan 1986. FIFA:s sponsoravtal med

tillverkaren Anheuser-Busch sträcker sig fram till 2022 och rapporteras vara värt över 75 miljoner kronor per år.

För FIFA bjuder framtiden på fler liknande situationer. De två följande världsmästerskapen hålls i Ryssland, 2018, och Qatar, 2022. Båda **länderna har ett förbud mot alkoholförsäljning** på fotbollsmatcher.

"Det blir svårt att gå tillbaka efter vm", säger Carlos Salgado, som är besviken på beslutet.

FOTO: CRYSTIAN CRUZ

Statistik från ABEAD visar att antalet ingripanden, från polis eller ordningsvakter, på läktare har minskat, i de flesta fall drastiskt. I São Paulo, där ett förbud infördes redan 1996, blev det en nedgång med 30 procent första året medan motsvarande siffra i delstaten Minas Gerais var 45 procent.

Det är siffror som dessa som fick Brasiliens hälsominister Alexandre Padilha att gå ut och kritisera beslutet att återigen släppa in alkohol på landets fotbollsarenor. Idrottsministern Aldo Rebelo valde däremot tidigt att ställa sig bakom lagändringen.

– Jag ser inte frågan om alkohol som ett stort problem inför VM. Det som bekymrar mig är hur staten väljer att hantera de här sakerna. När lagen vill försöka styra över seder och bruk blir det komplicerat, sa han i december 2011.

– Om det fortsätter så här kommer vi väl snart att förbjuda alkohol på Karnevalen. Eller ska det vara förbjudet att dricka på en fotbollsmatch men inte på en show med Madonna?

Allt eftersom ämnet fortsatt väcka dis-

"Om det fortsätter så här kommer vi väl snart att förbjuda alkohol på Karnevalen."

IDROTTSMINISTERN ALDO REBELO

FOTO: IVANX

med FIFA i samband med Brasiliens kandidatur. Idrottsministeriet stöder beslutet, som dessutom endast gäller under VM.

Dr. Carlos Salgado är besviken och ser en risk att beslutet att tillåta ölförsäljning under VM kan komma att påverka framtida lagstiftning i landet.

– Ett problem som vi kommer att ställas inför är att det kommer att bli svårt att bara gå tillbaka efter VM, säger han.

– Man skapar ett precedensfall. En arrangör eller arenaägare som vill få in mer pengar kommer ju att ställa frågan: om det var okej att sälja öl på VM, varför är det inte det nu? Det man säger med det här är att lagen tar semester, och det är väldigt konstigt. ■

kussion under 2012 har Aldo Rebelo tagit ett steg tillbaka och när Accent tar kontakt med idrottsministern lämnar hans pressavdelning ett mer nedtonat svar:

– Att det ska vara tillåtet att sälja öl på VM-matcher ingick i överenskommelsen

ELLINOR ERIKSSON:
**"ALLDELES FÖR
MÅNGA GUBBAR"**

Ellinor Eriksson vill sitta i
EU-parlamentet.

Hon har engagerat sig både i politiska ungdomsförbund och i **Ungdomens Nykterhetsförbund** och är numera medlem i IOGT-NTO. Nu vill Ellinor Eriksson bli EU-politiker och hoppas på valvinst i maj.

TEXT OCH FOTO **NATHALIE C. ANDERSSON**

Du kandiderar för att bli ledamot i Europaparlamentet. Vad vill du göra om du blir vald?

– Jag vill ändra situationen för unga i Europa. Jag vill att vi ska få bättre möjligheter att jobba, utbilda oss, bo, göra det vi vill. Nu finns det massa saker som hindrar det. Och så tycker jag att det är alldeles för många gubbar som styr, trots allt är ju inte gubbar hela Europas befolkning. Det är viktigt att politiken representerar hur samhället ser ut.

Har du alltid drömt om att bli politiker?

– Nej, absolut inte. När jag var 15 hade jag absolut ingen aning om vad jag skulle göra när jag var 25. Men nu har jag börjat engagera mig för något som är så himla viktigt och det vill jag fortsätta göra hela livet.

Varför är EU viktigt?

– För att när det gäller vissa saker, som miljöfrågor, så spelar landgränser inte så stor roll. Det är inte som att luften vet var Sverige börjar eller Norge slutar. Är luften ren så är den ren för alla, är den smutsig så är den smutsig för alla. Därför måste vi komma överens gemensamt i EU-länderna.

Känns det nervöst att kandidera för att bli EU-parlamentariker?

– Det är ganska nervöst att ställa upp i olika debatter och hela tiden känna att jag ska göra bra ifrån mig. Nästan varje

gång jag ska göra något så pirrar det lite i magen. Men ibland är det viktigare att få fram sin åsikt än att lyssna på känslan av att vara nervös.

Hur har ditt engagemang i UNF påverkat dig?

– UNF har gjort mig trygg på olika sätt. I UNF har det funnits så många bra häftiga förebilder och vänner som stärkt mig som människa. I politiken finns det också många sådana, men UNF har en annan värme och närhet. Jag har också fått vässa mina kampanjskills i UNF och lärt mig allt jag kan om alkoholpolitik.

I år blev du istället medlem i IOGT-NTO. Hur känns det?

– Ja, jag fick ett brev hem där det stod att jag är förflyttad till IOGT-NTO. Det känns naturligt, men det är också en viss saknad. UNF har betytt väldigt mycket för mig framför allt mellan åren 20 och 25. Att bli medlem i IOGT-NTO är ett bevis på att nu är jag inne i vuxenvärlden. Och det är klart, är jag redo att sitta i Europaparlamentet så borde jag vara redo att vara med i IOGT-NTO.

Hur kommer det sig att du engagerar dig politiskt?

– Politik och påverkansarbete är typ det viktigaste man kan hålla på med. Jag tror att vi är väldigt många som ser att samhället inte är som vi vill att det ska vara, och

Fakta. Ellinor Eriksson

Namn: Ellinor Eriksson.

Ålder: 25 år.

Bor: I Stockholm.

Aktuellt: IOGT-NTO-medlem som kandiderar till Europaparlamentet för Socialdemokraterna.

Övrigt: Tycker om att åka hem till Gävle och träffa föräldrarna och hunden. Gillar att leta efter gamla burkar på loppisar.

det bästa sättet att förändra samhället är att engagera sig politiskt.

Hur är det att vara nykter i politiken?

– Det finns förstås en del som tycker det är konstigt att jag är nykter. Men jag har inte varit så normbrytande eftersom jag ändå har varit typ spralligast, gladast och har dansat mest i alla sammanhang. Jag är proffs på att vara placebofull. Det är också därför jag inte har någon anledning att dricka alkohol. Om jag kan få allt det positiva med alkohol, och utan det negativa, varför då dricka? Men alla kanske inte är lika bra proffs som jag ...

Vad driver dig framåt?

– Jag känner att det måste bli ändring nu! Varje morgon vaknar jag och ser saker som är skit. Rasismen ökar, sjuka människor får ingen ersättning. Det finns för mycket som är dåligt för att jag inte ska känna driv. Det som driver mig framåt är peppen inför ett maktskifte. Ibland tittar jag på en bild på Borg och Reinfeldt och tänker: "Ska jag orka fyra år till? Nej, nu går jag upp i dag också och arbetar för att få till något annat". ■

"Det är inte som att luften vet var Sverige börjar eller Norge slutar."

ELLINOR ERIKSSON

MARIANNE SKAR:

"EU-PARLAMENTET ALLT VIKTIGARE FÖR ALKOHOLPOLITIKEN"

Spelar det verkligen någon roll om man röstar i EU-valet, parlamentet har väl ändå inget att säga till om?
Alldeles fel, **EU-parlamentet** spelar ofta en avgörande roll, menar Marianne Skar på Eurocare.

TEXT: EVA EKEROTH

I maj är det dags att välja representanter till EU-parlamentet. I förra EU-valet röstade endast 45,5 procent av svenskarna. Det är bara drygt hälften av de 84,6 procent som röstade i riksdagsvalet. Då var det ändå det högsta valdeltagandet som dittills uppnåtts i ett svenskt EU-val.

Detta trots att EU:s politik påverkar oss i allra högsta grad, inte minst alkoholpolitiskt. Det vet Marianne Skar, generalsekreterare på Eurocare, en organisation som arbetar för att förebygga och minska alkoholskadorna i Europa.

– EU-parlamentet blir allt viktigare. De har större inflytande numera och kan stoppa eller driva fram lagar. Det var till exempel parlamentet som satte stopp för innehållsförteckningar på alkoholförpackningar. Något som vi ville ha för att folk ska se hur många kalorier de får i sig av alkohol. Därför är det viktigt att folk väljer klokt när de kryssar i EU-valet, säger hon.

"I förra EU-valet
röstade endast
45,5 procent av
svenskarna."

MARIANNE SKAR

EU-valet är mer av ett personval än riksdagsvalet, men spelar det verkligen någon roll vem jag röstar på?

– Ja, absolut säger Mariann Skar. En parlamentariker kan driva en fråga och få sitt parti att föra fram den. Anna Hedh, svensk socialdemokratisk parlamentariker, för ofta fram alkoholpolitiska frågor. Hon gör stor nytta. Engagemang är viktigt, en engagerad politiker får ofta många med sig.

Eurocare har skickat en enkät till alla partier som ställer upp i EU-valet och bitt sina medlemsorganisationer att kontakta sitt lands kandidater till EU-parlamentet. Resultatet kommer att publiceras på Eurocares webbplats som hjälp för alla som ska rösta och som tycker att alkoholpolitik är viktigt.

– Allra viktigast är att vi får en ny alkoholstrategi. Den gamla gällde från 2006 – 2012. Nu behöver vi en ny, säger hon.

Hon bedömer utsikterna för en ny strategi som goda.

– Medlemsstaterna möttes i mars och alla var överens om att vi ska ha en ny strategi. Det är fantastiskt och sätter hård press på kommissionen. Förhoppningsvis får vi parlamentarikerna med oss också. Då blir det svårt för kommissionen att vägra, säger Mariann Skar.

Den 27–28 november ska Eurocare vara värdar för den sjätte upplagan av European Alcohol Policy Conference i Bryssel.

– Vi hoppas att många kommer till den; beslutsfattare, forskare och folk från ideella organisationer. Det är viktigt att den nya kommissionären och de nya parlamentarikerna känner att frågan har brett stöd, säger hon.

Andra frågor hon anser vara viktiga är skatter och priser, marknadsföring – särskilt på internet – åldersgränser (några EU-länder har fortfarande 16 år som inköpsgräns), att få innehålls- och hälsoinformation på alkoholförpackningar, att promillegränserna samordnas och att licensieringen stärks.

– Mer än hälften av EU-länderna tillåter bara försäljning av alkohol i licensierade butiker. Vi tycker ju att det ska vara så i

alla länder och så önskar vi att man stärker kontrollsystemet i de länder där det inte fungerar så bra, säger hon.

Alkoholhalten i vin tenderar att bli allt högre. Även öl tillverkas i allt alkoholstarkare varianter. Det gör att hälsoriskerna ökar.

– Ett sätt att få bukt med det kan vara att upplysa konsumenterna om hur många kilokalorier de får i sig när de dricker. Det blir stor skillnad bara genom att välja ett vin med 12 procent alkohol istället för 16, säger hon. Jag tror att fler skulle välja alkoholsvagare sorter om det blev tydligt. Då skulle efterfrågan få tillverkarna att ta fram fler ölsorter med styrka på två procent.

Att höja priset på alkohol är ett av de absolut mest effektiva sätten att minska konsumtionen och därmed skadorna. Hela EU följer med intresse rättegången i Skottland som ska avgöra om den skotska regeringen har rätt att införa minimipris på alkohol eller inte. Det anser inte alkoholindustrin som dragit regeringen inför rätta. De är beredda att gå vidare till EU-domstolen för att få rätt.

– Det är väldigt spännande och vi hoppas att de får införa minimipriser, säger Mariann Skar. Det är ju ingen politisk fråga för närvarande, utan en juridisk, men parlamentarikerna är viktiga opinionsbärare som kan påverka.

Kan en ideell organisation som Eurocare påverka alkoholpolitiken i EU?

– Vi har en röst som hörs och vi blir lyssnade på. Vi har goda kontakter i parlamentet, i kommissionen och i WHO och har regelbundna möten med direktoratet och enskilda parlamentariker. Vi hjälper

dem med underlag och ger dem anledning att reagera. Mest kontakt har vi förstås med de politiker som är på vår sida, men vi tar även kontakt med motståndarna. Det finns parlamentariker som stöttar industrin, men som ändå kan stödja oss i vissa frågor, som innehållsdeklarationer, alkohol och graviditet, rattfylleri eller barn och alkohol.

En lokal IOGT-NTO-förening anser hon vara ännu viktigare för EU-politiken.

– Politiker vill ha röster. Det får de inte av oss. Däremot får de röster av IOGT-NTO:s medlemmar och lyssnar därför på dem. Engagerade väljare i hemlandet är viktigast av allt. Ta reda på vilka politiker som stöttar en restriktiv alkoholpolitik och rösta på dem. Din röst behövs! ■

FOTO: EVA EKEROTH

Mariann Skar

Fakta. Eurocare

Eurocare grundades 1990 av nio organisationer som oroade sig för EU:s inflytande över den nationella alkoholpolitiken. Idag har organisationen 55 medlemsorganisationer i 24 europeiska länder.

Eurocares syfte är att förebygga och minska alkoholskadorna i Europa.

"Det blir stor skillnad bara genom att välja ett vin med 12 procent alkohol istället för 16."

MARIANNE SKAR

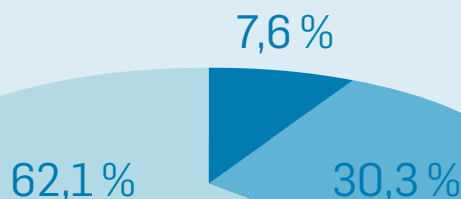
SÅ TYCKER EU-KANDIDATERNA I FRÅGORNA OM ALKOHOL OCH NARKOTIKA

Nästan alla tycker att en restriktiv alkoholpolitik är viktig – **men bara en tredjedel** är beredda att jobba för den. Här kan du få reda på vilka de är.

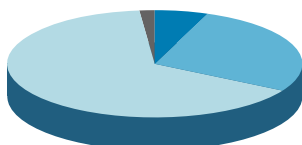
TEXT: EVA EKEROTH

HUR VIKTIG ÄR EN RESTRIKTIV ALKOHOLPOLITIK FÖR DIG?

- Inte så viktig / oviktig
- Viktig och jag kommer att driva frågan
- Viktig, men inte en fråga jag driver

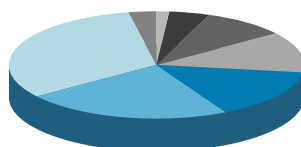

Vilken roll anser du att nivån på alkoholkonsumtionen i ett land spelar för folkhälsan?

- 1,5 % Ej svar
- 6,1 % Spelar en ingen / liten roll
- 27,3 % Spelar ganska stor roll
- 65,2 % Spelar mycket stor roll

Vilken alkoholpolitisk fråga är den viktigaste?

- 1,5 % Alkoholpriser
- 4,5 % Alkoholskatter
- 9,1 % Alkoholreklam
- 12,1 % Införselkvoter
- 15,2 % Annat
- 22,7 % Alkoholstrategi
- 31,8 % Ungdomsdrickande
- 3,0 % Inget svar

Hur viktigt är det för dig att EU antar en ny alkoholstrategi?

- 3,0 % Ej svar
- 9,1 % Oviktigt
- 25,8 % Viktigt
- 30,3 % Mycket viktigt
- 31,8 % Inte särskilt viktigt

Accent har skickat en enkät till de tio översta kandidaterna på partiernas listor till EU-valet. Deras svar har vi sedan jämfört med hur Linda Engström, biträdande generalsekreterare och chef för påverkansavdelningen på IOGT-NTO, svarat.

Tio av kandidaterna har sju eller åtta svar identiska med Linda Engström. (Se separat lista).

Generellt kan man säga att de svenska kandidaterna är överens med IOGT-NTO om att nivån på alkoholkonsumtionen i ett land spelar stor, eller mycket stor roll för folkhälsan. Det anser 92 procent av de som besvarat enkäten. Lika många uppger att de tycker att en restriktiv alkoholpolitik är viktig.

Trots det är det bara knappt var tredje som själva kommer att driva frågan om de blir invalda till parlamentet.

Drygt hälften, 56 procent, anser att det är viktigt att EU antar en ny alkoholstrategi och 44 procent är också beredda att jobba för att en sådan kommer till stånd.

En knapp majoritet, 55 procent, vill begränsa den svenska e-handeln med alkohol medan 37 procent vill ha det som idag. Åtta procent anser att reglerna bör luckras upp och att man ska få handla så mycket man vill.

Inte helt oväntat är "ungdomsdrickande" den fråga som flest EU-kandidater (32 procent) anser vara den viktigaste. Linda Engström anser däremot att en ny alkoholstrategi är den viktigaste alkoholpolitiska frågan i EU.

– Den bästa åtgärden för att minska ungdomsdrickandet är de generella insatserna som pris, tillgänglighet och marknadsföring. Att driva igenom en gemensam alkoholstrategi för hela EU är det bästa en parlamentariker kan göra för ett

Fakta. De här kandidaterna ligger närmast IOGT-NTO:s linje

Evin Incir (S), LiseLotte Olsson (V), Lars O. Molin (KD), Isabella Lövin (MP), Anna Hedh (S), Göran Håden (MP), Linnéa Engström (MP), Max Andersson (MP), Jytte Guteland (S) och Ellinor Eriksson (S).

Fakta. De vill driva restriktiv alkoholpolitik i EU-parlamentet

Anders Sellström (KD), Matilda Granberg Stålbart (KD), LiseLotte Olsson (V), Lars O. Molin (KD), Désirée Pethrus (KD), Anna Hedh (S), Caroline Szyber (KD), Annika Hirvonen (MP), Göran Håden (MP), Mikael Gustafsson (V), Linnéa Engström (MP), Jens Nilsson (S), Marita Ulvskog (S), Max Andersson (MP), Leo Ahmed (V), Jytte Guteland (S), Sara Skyttedal (KD) och Ellinor Eriksson (S).

Europa med minskat ungdomsdrickande, säger hon till Accent.

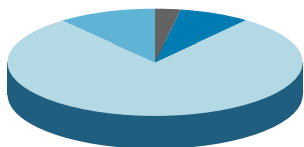
En stor majoritet, 77 procent, anser att det ska vara möjligt för en medlemsstat att helt förbjuda alkoholreklam.

Kandidaterna är inte heller för att luckra upp narkotikalanstiftningen, 77 procent anser att all hantering av cannabis bör vara förbjuden, medan 12 procent anser att det borde vara tillåtet för eget bruk och tre procent att det bör säljas kontrollerat, ungefär som alkohol. Ingen vill legalisera all hantering.

Den fullständiga listan över politikerernas svar hittar du på accentmagasin.se. ■

"77 procent anser att all hantering av cannabis bör vara förbjuden."

Anser du att cannabislagarna bör liberaliseras?

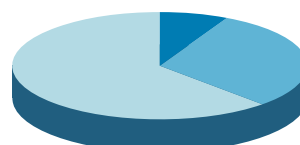
- 3,0 % Cannabis bör säljas kontrollerat, ungefär som alkohol
- 7,6 % Ej svar
- 12,1 % Eget bruk av cannabis bör vara tillåtet
- 77,3 % Nej, all hantering av cannabis ska vara illegal

Bör det vara möjligt för ett EU-land att totalförbjuda alkoholreklam?

- 7,5 % Ej svar
- 15,2 % Nej
- 77,3 % Ja

Om du väljs till EU-parlamentet: Kommer du att jobba för att få till en ny alkoholstrategi i EU?

- 21,2 % Vet ej / ej svar
- 34,8 % Nej
- 43,9 % Ja

Angelica Ogland: ”Jag ville vara en buse”

I Angelica Oglands tonår gick det utför. Det coola var att knarka och dricka, och hon tappade helt engagemanget för omvärlden. Via låst institution kom hon tillbaka och är idag engagerad i nykterhetsrörelsen.

TEXT OCH FOTO AGNES STUBER

På avdelning 1 i Umeå, till lukten av landstingets rengöringsmedel, släpar sig kvinnor och män runt i korridoren förbi de grönmålade dörrarna. Några av dem är där på avvänjning, några har försökt ta livet av sig. Angelica Ogland har hamnat här efter att ha blandat alkohol och sömntabletter. Hon går andra året på gymnasiet. Det var inte meningen att dö, bara bli hög. Snart ska hon träffa sin första stora kärlek, den som hon kanske ska gifta sig med: Anders.

– Det gick ju inte så bra. Han var tolv år äldre och heroinist, berättar hon sju år senare när hon sitter i sin soffa i Vasastan i Stockholm.

”Han ville inte att jag skulle knarka, det var aldrig hans mål. Men det var mitt.”

ANGELICA OGLAND

– Han ville inte att jag skulle knarka, det var aldrig hans mål. Men det var mitt.

Angelica började röka hasch när hon var 13. Efter att ha gått på en Waldorfskola där hon var den enda fjortisen med urringat – alla andra hade ylle – sökte hon sig utåt, på stan. Hon ville hänga med de

som var coola, de som frågade ”har du varit på låst”, som bodde på HVB-hem.

– Jag ville som vara en buse. Jag började med hasch för att det var coolt. Jag gillade det ju inte ens, jag bara tvingade i mig det ändå, säger hon, medan hon pillar på en av de ljusare dreadsen. Hälften är

Fakta. Behandling

HVB-hem: Hem för vård eller boende. Finns för barn, ungdomar och vuxna som av olika skäl inte kan bo hemma eller har någon problematik.

Tolvstegsprogram: ett handlingsprogram uppbyggt i tolv steg, mot till exempel droger, alkohol eller spelmissbruk.

Missbruksgalan: en ideell förening som nyligen blivit en Riksförening med än så länge två lokalavdelningar i Stockholm och Linköping. Alla som vill får engagera sig.

Angelica Ogland har skrivit en bok om sin tid på HVB-hemmet och psyket. Den finns att låna på biblioteken i Umeå och titeln är "Du döpte mig till änglalik".

hennes riktiga hår, hälften löshår som hon virkat in i det andra.

Första gången hon hamnade på ett HVB-hem var hon 15. Sista terminen i nian hade inte slutat än. Trots det fick hon sina betyg och kunde fortsätta på gymnasiet. Alkoholen fick ersätta haschet, och det var in och ut på Tillnyktringsenheten i Umeå. När hon till slut hamnade på psyket och träffade Anders kom knarket tillbaka.

– Jag lurade honom, passade på när han var väck. Eftersom han varit på avgiftning

med hjälp av Subutex fortsatte han ta det, och det var då jag började ta det också.

Det är sommarlovet mellan tvåan och trean och Angelica missbrukar Subutex regelbundet. Hon tänker att det är omöjligt att bli beroende av det. Hon har utvecklat en ätstörning och Subutexten gör att hon kräks, något som hon ser som en positiv biverkan. När skolan åter börjar på hösten är Angelica en vecka för sen. Hon sätter sig på trappen utanför och är helt

dimmig i huvudet, helt borta. Hon har blivit så van vid Subutex att hon blir sjuk om hon inte tar det. Trots missbruket är hon mån om att klara av skolan. När de andra i klassen reser iväg på språkresa bestämmer hon sig för att lägga in sig på psyket, för att tända av. När hon gjort det och kommer ut börjar hon istället med amfetamin.

– Det tyckte jag var jättebra för jag tänkte att man inte kan bli beroende av amfetamin och det är inte Subutex så det är lugnt, säger hon och skrattar bittert.

"Jag fattar än idag inte hur jag klarade av det", säger Angelica Ogland som blev drogfri efter en tvångsplacering.

När Angelica berättar skrattar hon till sådär ibland. Som att hon inte riktigt kan tro på allt som hänt henne. Det är ett annat liv.

När gymnasiet slutade rasade allt, då knarkade Angelica hela tiden. Hon försökte inte längre hålla skenet uppe. Snart började hon injicera amfetaminet med spruta. Hon har fortfarande ett ljust märke i armvecket, som en smal silkesmask. Ett ärr för livet.

"Jag har alltid velat rädda världen. Förutom när jag knarkat, då har det varit tvärtom"

ANGELICA OGLAND

Så vände det. Hon hamnade till slut på en låst institution, ifrån det gick det inte att fly.

– Det var jättehemskt att bli så frihetsberövad och inte ens få ha på sig sina egna trosor.

Men det var vad som krävdes. Efter några inlåsta veckor fick hon åka ner till ett behandlingshem i Stockholm som hade tolvstegsprogrammet som behandling. Det hjälpte henne och när hon återvände drogfri till Umeå var hon tvungen att göra slut med Anders som börjat missbruka igen.

– Jag fattar inte än idag hur jag klarade av det. Han var på ett sätt min första och största kärlek, så som den första kärleken är. Och jag hade ingenting, inga vänner kvar.

När Angelica fick diagnosen ADHD och började få hjälp med den var det mycket som blev lättare. I samma veva flyttade hon ner till Stockholm för att börja plugga. Plötsligt klarade hon av livet och fick energi att göra saker. Nu är hon inte bara drogfri utan mår också bra. Hon strålar, ler nästan hela tiden. Skrattar mycket, från hjärtat.

Det är söndag eftermiddag och Angelica sitter nerbäddad under ett täcke i soffan. TV:n är på, en repris från årets Rosa bandet-gala. I Angelicas huvud byter hon ut Renée Nybergs ord "bröstcancer" mot "missbruk" och ser framför sig hur en stor gala sänds på TV där pengarna går till missbruksvården. Hon loggar in på Facebook och skriver ner något om idén i sin status. Och plötsligt har hon skapat något. Det stora intresset gör att idén blir till verklighet: Missbruksgalan har fötts.

Syftet med Missbruksgalan är att samla

in pengar. Pengarna ska gå till organisationer som jobbar med missbruk, missbruksprevention och anhörigstöd.

– Vi i Missbruksgalan samlas inte för att vi har samma bakgrund utan för att vi tror på samma idé, förklarar hon. Vissa har erfarenhet av missbruk, andra jobbar med missbruksfrågor och några har erfarenhet av att skapa galor och event.

Förutom uppdraget som ordförande för Missbruksgalan, har Angelica arbetat som verksamhetsutvecklare på UNF och projektledare för nyktra Klubb Sobeer. I dag är hon verksamhetsledare på Riksförbundet Attention, en intresseorganisation för personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

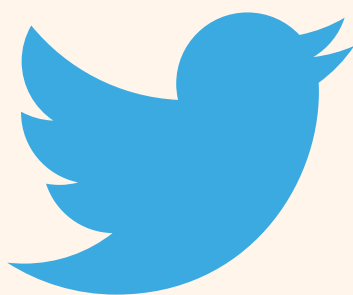
– Jag har alltid varit en engagerad person. Jag har alltid velat rädda världen. Förutom när jag knarkat, då har det varit tvärtom. Hela tiden sen jag blev drogfri har jag känt att jag har saknat den sidan, att jag vill kämpa för saker, säger hon.

Trots att hon mestadels mår bra kan ibland drogsuget slå till. Hon kan tänka att "tjack, det är ju skitgott". Samtidigt som det händer att hon vill tillbaka är hon också livrädd för att börja med missbruket igen.

– Jag vet inte hur lång tid det skulle ta innan jag skulle dö av mitt missbruk, säger hon lågmält och tillägger:

– Det finns så många tillfällen jag skulle kunnat vara död, men jag dog inte utan jag fick en andra chans. Och en tredje, och en fjärde och en femte. Det är jag jävligt tacksam för och det känns som en skyldighet att förvalta det väl. ■

Fotnot: Anders heter något annat.

#twitter #facebook #flickr #instagram

SÅ BLIR DU EN EFFEKTIV

ALKOHOLAKTIVIST PÅ NÄTET

Vi bad Brit Stakston, mediestrateg på JMW och författare till flera böcker om **sociala medier**, om hennes bästa tips för hur man kan jobba med opinionsbildning i den digitala världen.

TEXT: EVA EKEROTH

1 Ta dig över tekniktröskeln – använd sociala medier

Att inte använda sociala medier i opinionsbildningen är att göra det svårt för sig, enligt mediestrategen Brit Stakston.

– Det är så mycket lättare att nå ut. Sociala medier möjliggör dialog och tillåter diskussionen att ständigt pågå. Det ger unika möjligheter att få reda på vad andra tycker i frågor som är viktiga, säger hon.

Hon tycker att sociala medier fungerar särskilt bra i Sverige.

– Vår folkrörelsetradition gifter sig så effektivt med sociala medier. Vi är vana att låta många komma till tals och lyssna på varandras åsikter. De traditionella organisationsformerna mår bra av att möta den sociala medievärlden. Man ser hur andra människor reagerar på det man säger och gör, vilket ger feedback på ett sätt som inte tidigare var möjligt.

"Kombinationen folkrörelse och sociala medier är oöverträffad"

BRIT STAKSTON

2 Lyssna

Börja med att kolla hur de egna frågorna diskuteras på sociala medier. Stämmer mina kunskaper, och erfarenheter med diskussionen? Behöver jag nya argument? Hur reagerar människor på olika argument? Vilka verkar fungera? Hitta intressanta personer att följa på Twitter.

För att klara att hänga med och kunna vara aktuell i sina inlägg behöver man lägga lite tid på att bevaka diskussionen, enligt Brit Stakston.

3 Agera

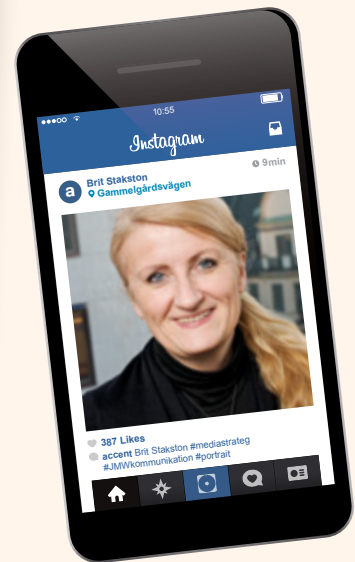
Ge dig in i diskussionen och börja föra en dialog. Det gäller att inte bara föra ut det egna budskapet utan även lyssna på reaktionen och lära av den.

Starta en hashtag på Twitter. Använd den för att förstärka sådant som redan görs, t ex IQ's reklamfilmer på TV om ni gillar dem. Dra igång en diskussion på Twitter och märk den med din hashtag. (Ni vet, de brukar se ut så här: #detman-skriverom.)

FOTO: JONAS BÖTTIGER

SOCIALA MEDIER

7 Likes cent Brit Stakston #mediestrateg JMWkommunikation #portrait

4 Reagera

Tipsa om aktuella länkar, material och evenemang som knyter an till diskussioner som redan pågår. Återanvänd gärna sådant du eller organisationen gjort tidigare.

– Om man håller koll på vad som skrivs kan man enkelt hänga på och tipsa om den egna verksamheten när diskussionen kommer in på något inom ert område, till exempel "Har du sett vår rapport om...?", "Visste du att vi kommer att ha det här seminariet?" Men då är det viktigt att vara relevant, säger Brit Stakston.

5 Låt aktiviteterna leva längre – och dela med dig

– Genom de sociala medierna kan du få ut så mycket mer av varje enskild aktivitet, säger Brit Stakston.

Genom att dela med dig redan på pla-

neringsstadiet skapar du "bakom kulisserna" - känsla. Man kan också rapportera live från ett evenemang genom att filma reaktioner och prata med folk som deltar, till exempel vid ett rapportsläpp.

– Sedan presenterar man själva rapporten och efteråt kan man följa upp med reaktioner på den. På så vis får du ut mycket mer av varje aktivitet och den blåser inte över lika fort.

6 Kolla hur andra jobbar

Organisationer som arbetar medvetet och strategiskt med nätet är Rättviseförmedlingen och Ung Cancer enligt Brit Stakston. Det är unga organisationer som vuxit fram ur en persons vilja att förändra och som bygger på sociala medier. Men hon tycker även att IOGT-NTO är en organisation som håller sig väl framme.

Fakta. Vilken kanal passar till vad?

Facebook är störst. Enligt Brit Stakston finns omkring fem miljoner svenska konton. Via Facebook når man nära relationer – det är därför också en bra plattform för att mobilisera de egna.

Twitter används man för att nå medier och viktiga personer man inte känner och för att hålla sig uppdaterad i diskussionen. Twitter är lite svårare att sätta sig in i, men en nödvändighet om man vill följa debatten, menar Brit Stakston.

Bloggar används med fördel för att föra ut egna reflektioner. Där kan man till exempel summera en twitterdiskussion. I bloggen kan man bre ut sig och utveckla sina tankar. Länka gärna till andra. Blogginläggen sprider man sedan via Facebook och Twitter.

Instagram och **Youtube** är bra verktyg för att sprida information om sin organisation genom att lägga upp bilder respektive filmer från verksamheten. Bästa sättet att ge "bakom kulisserna"-känslan enligt Brit Stakston.

IOGT-NTO-EXPERTERNAS BÄSTA AKTIVISTTIPS

När Dagens Nyheter för en tid sedan kartlade vilka organisationer som var **bäst på att påverka politiskt** hamnade IOGT-NTO mycket högt på listan. Accent har bett några av organisationens experter om deras bästa tips.

Erik Wagner, ansvarig för strategisk utveckling på IOGT-NTO:

Gör studiebesök! För det första är alla intresserade av att prata om sig själva och lite smickrade av att få en fråga om att visa upp sin verksamhet eller sin organisation/parti.

Det är extra bra om ni känner att ni inte är tillräckligt pålästa för då är det mer okej att ställa frågor och fundera ihop kring en del alkoholpolitiska frågor. Det är kul att lära sig nytt.

Linda Engström, biträdande generalsekreterare IOGT-NTO och tillförordnad kommunikationschef:

Gör bara det som är roligt och lustfyllt, hoppa alla "borde".

Förbered dig genom att välja ut tre budskap varav ett budskap som du måste få sagt oavsett vad. Detta gäller oavsett om du ska göra ett medieinspel eller politisk möte.

Gör konkreta och uppseendeväckande saker för att få uppmärksamhet: ålderskontroller, testa alkoholfritt, manifestationer, uppträdande på staden, affischa, anmäl alkoholreklam.

Christian Dahlkvist, eldsjäl och föreläsare:

Vi har fantastiska möjligheter att använda sociala medier för att lyssna in vad andra tycker om alkoholpolitik. Om fler medlemmar lärde sig lyssna på vad som sägs i sociala medier och om oss skulle vi bli

"Ge inte upp när du möter motstånd, då är du nära målet."

FREDRIK QUISTBERGH

ännu bättre på att argumentera för vår sak. Då blir vi också bättre på att nyttja de sociala medierna för att berätta om våra utgångspunkter.

Samuel Somo, kommunikatör digitala medier:

Fråga efter alkoholfritt på krogen. Ju fler som frågar desto fler krogar ser värdet av att ta in alkoholfritt i sortimentet.

Börja följa kommunpolitiker på Twitter och Facebook. Skriv enkla insändare med dina åsikter och tankar och skicka till din lokaltidning.

Börja blogga om dina åsikter och tankar kring alkoholpolitik. Anmäl olaglig alkoholreklam på sociala medier. Kolla in

engagemangsportalen.se för att hitta tips på aktiviteter du kan göra för att jobba alkoholpolitiskt. Engagera dig partipolitiskt och arbeta för att ditt parti ska driva en restriktiv alkoholpolitik.

Fredrik Quistbergh, digitalredaktör på Accent och författare till boken **Motstånd**:

Det är viktigt att ha roligt. Humor är också den mest effektiva metoden för att nå ut.

Sedan får man inte ge upp när man möter motstånd, det är då du är nära målet. Tänk på Gandhis ord: Varje rörelse som arbetar med samhällsförändring får räkna med fem stadier av respons: 1. Likgiltighet, 2. Förörligande, 3. Trakas-serier, 4. Repressalier och 5. Respekt. ■

Fakta. Lästips

- **Tre tweets** är ingen folkstorm av Brit Stakston (ny bok, kommer ut på Idealistas förlag under våren)
- **Motstånd** av Jennie Dielemans och Fredrik Quistbergh
- **Skriv bättre insändare** av Johan Örjes: <http://opinionsskrivaren.blogspot.se>
- **PR-handboken** av Westanders

reklambyrå: <http://www.westander.se/prhandboken.html>

- **Åtta tips för bättre bloggande** av Pierre Andersson: <http://www.accentmagasin.se/nykterhet/atta-tips-for-bättre-bloggande/>
- **How to save the world in your spare time**, bok av Elizabeth May.

A close-up portrait of a young woman with light brown hair and green eyes, looking directly at the camera with a neutral expression. The background is dark with out-of-focus warm lights.

UNF VILL HA ETT **BÄTTRE** **UTELIV**

Ungdomens Nykterhetsförbund vill ha ett **roligare nöjesliv för alla**. Ett sätt är att se till att fler serverar bra alkoholfria drycker.

TEXT **MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN**

FOTO **JONAS ERIKSSON**

Malin Thorson vill se mer alkoholfritt på krogen.

2011 startade UNF projektet Bra Ute-liv, som syftar till att skapa debatt lokalt och nationellt kring unga och alkohol på krogen. Strävan är en modern ungdoms-politik där det finns fler nyktra aktiviteter och nyktra mötesplatser, där unga kan vara med och påverka och där fest inte är förknippat med fylla.

– Vårt mål är att göra utelivet tryggare, mer tillgängligt och framför allt roligare. Utelivet för unga är till stor del anpassat efter dem som dricker alkohol, medan den som är nykterist har ett uruselt utbud. Unga dricker ofta alkohol i brist på andra alternativ, säger Malin Thorson, generalsekreterare på UNF.

Det finns två miljoner unga mellan 13 och 25 år i Sverige. Men bara en av fyra ungdomar har en nykter mötesplats att gå till på kvällarna. Hälften av alla unga är missnöjda med kommunernas satsningar på unga och en majoritet anser att för mycket alkohol gör platser otrygga och att alkoholfria aktiviteter känns tryggare och roligare. Många tror också att fler alkoholfria uteställen skulle bidra till att unga dricker mindre. Det vill UNF ta fasta på.

Så hur skapar man debatt och får uppmärksamhet kring de här frågorna?

– Vi har tagit fram olika verktyg som man kan jobba med. Exempelvis politiker-möten, insändare, debattartiklar, ölköps-kontroller och tester av utelivet på olika orter. Vi har en certifiering som delas ut till uteställen som fyller kriterierna för en nykter mötesplats. De handlar bland annat om att ha ett bra sortiment och att marknadsföra det tydligt, säger Malin Thorson.

En helg i februari var ett tjugotal UNF:are, uppdelade på tre grupper, ute i Göteborgs nattliv för att ta reda på om krogarna gör ålderskontroller vid köp av alkohol, hur bra deras utbud av alkoholfria alternativ är och om de marknadsför de alkoholfria dryckerna så att de syns tydligt.

Resultatet var nedslående; sju av tretton krogar serverade alkohol till minder-åriga. Endast en krog, Kings Head, hade ett bra alkoholfritt utbud. Däremot marknadsförde de inte det alkoholfria sortimentet tillräckligt, varvid de snuvades på

"Unga dricker ofta alkohol i brist på andra alternativ."

MALIN THORSON

möjligheten att bli den första certifierade krogen.

Sedan projektet startades har samtliga kommuner årligen fått sju frågor om ungas tillgång till nyktra mötesplatser, huruvida de kan vara med och påverka samt kommunens insatser kring högtider som exempelvis Valborg. De får betygssätta ungas chans till ett bra uteliv på en skala mellan 1 och 5. Förra året var svarsfrekvensen ungefär 70 procent. I kommunrankningen hamnade då Trollhättan och Lidköping högst med ett snitt på 4,3.

Årets kommunrankning kommer att presenteras längre fram i vår. ■

TOLV STEG **– FRÅN HYLLAD** **TILL SYNAD**

Tolvstegsmetoden fick snabbt stort genomslag i Sverige på åttiotalet.

Nu utmanas metoden av behandlingar som lär ut kontrollerat drickande och underhållsbehandling av narkotikamissbrukare.

TEXT **EVA EKEROTH** ILLUSTRATION **MAGNUS FREDRIKSEN**

Tolvstegsmetoden togs emot med öppna armar när den introducerades i Sverige i början av 1980-talet. Inte så konstigt med tanke på att den missbrukarvård som dittills erbjudits nästan uteslutande innebar ett till två år långa behandlingar i slutenvård. Det var kostsamt både för den enskilde och för samhället och inte särskilt attraktivt för den som hade jobb och familj. Trots den stora insatsen var det många som återföll.

Tolvstegsprogrammet tog 28 dagar att genomföra. Man kunde alltså i princip genomföra behandlingen under semestern.

Sedan kom bakslaget. Inte heller tolvstegsprogrammet gjorde underverk. Alla blev inte nyktra och kritiska röster hördes. Programmet anklagades för att vara religiöst, för amerikanskt, för konfrontativt, för att bara passa de välsituerade och för att sakna forskningsstöd. AA har dessutom anlagats för att vara sekteristiskt och inte ge utrymme för avvikande synsätt.

Arne Gerdner är professor i socialt arbete vid Högskolan i Jönköping. Han har tidigare jobbat med tolvstegsmetoden och också deltagit i Socialstyrelsens arbete med att ta fram riktlinjer för missbruks- och beroendevården. Enligt honom har kritiken delvis tystnat.

– Kritikerna är färre idag. Motståndet har nog delvis att göra med att modellen inte har akademisk som ursprung, utan kommer ur självhjälpsrörelsen, säger Arne Gerdner.

Och det har han antagligen rätt i. Metoden, som bygger på Anonyma Alkoholisters tolv steg, utvecklades av alkoholister för att bota alkoholmissbrukare i Minnesota på 1950-talet. Grundtanken är att

"Programmet anklagades för att vara för religiöst, för amerikanskt"

de flesta som arbetar med behandlingen själva ska ha genomgått den och sedan utbildat sig till behandlare.

Andra behandlingar har utvecklats ur vetenskaplig teori. Där har behandlarna ofta akademisk utbildning – men sällan egen erfarenhet av missbruk.

Att en och samma behandlingsform inte kan passa alla kan verka självklart, men det var först på 1990-talet man började tala om matchning i Sverige. Matchning innebär att man ser till varje individs behov och försöker hitta den lämpligaste behandlingsformen. Det innebär också ett erkännande av att flera olika behandlingsformer behövs.

Enligt Arne Gerdner samsas idag de olika modellerna sida vid sida.

– När de mognar lämnar de skyttegravarna och sträcker ut handen. KBT-modeller hänvisar till exempel ofta sina patienter till AA och tar intryck av tolvstegsmodellen, och mer utvecklade tolvstegsinstitutioner tar intryck av KBT och bygger in återfallsprevention och annat hämtat därifrån, säger han.

I arbetet med Socialstyrelsens nationella riktlinjer gick Arne Gerdner igenom flera utvärderingar.

– Jag gick igenom fyra kontrollerade studier av tolvstegsprogrammets effekt jämfört med andra strukturerade program, som KBT och motivationshöjande behandling, säger han. Samtliga program

visar bra resultat, med några små skillnader. Tolvstegsprogrammet hade bäst resultat för svårare beroende. KBT anses, åtminstone av en del, vara bättre för dem med samtidig ångest eller depression. Motivationshöjande terapi anses passa bäst för aggressiva personer eftersom terapiformen är mer uppmuntrande än konfrontativ.

Tolvstegsprogrammet är för närvarande en av åtta metoder som Socialstyrelsen rekommenderar för vuxna patienter med missbruk eller beroende av alkohol. Hur stor andel av de behandlingar som står till buds som drivs enligt tolvstegsprogrammet är det ingen som vet. Men helt klart är det en av de vanligaste.

Programmets styrka är enligt Arne Gerdner att det är ett strukturerat program som fokuserar på beroendet.

– Det är en kognitiv modell där man för ett resonemang med individen på ett, i grunden, icke-konfrontativt sätt. Det skiljer på sak och person, mellan skuld och ansvar och har stark betoning på det kollektiva. Man gör det här tillsammans, säger han.

Han säger också att det filosofiska innehållet tilltalar många.

– Det är en styrka att förstå att min livshemlighet är en gemensam erfarenhet. Att det här relativt andliga programmet fungerar i vårt sekulära samhälle kan tyckas märkligt, men det är inte religions-

beroende. Det saluförs inte i religions-termer och är inte bundet till konfession utan mer till i vilken anda jag lever.

Enligt Arne Gerdner passar inte tolvstegsprogrammet alla.

– Har man mycket inneboende aggressivitet kan det vara jobbigt med gruppövningarna, då man ska få respons på sin egen livsstil. Om institutionen har en icke-konfrontativ grundhållning är det oftast inget problem.

Det passar inte heller alltid för personer med annan samtidig sjukdom.

– Vissa institutioner har ett ensidigt synsätt och kräver att man avstår även från ordinerade psykofarmakologiska läkemedel, även från preparat som inte är beroendeframkallande. Det är ju inte så lyckat om det till exempel gäller psykosmedicin, eller antidepressiv medicin säger han.

Även om tolvstegsprogrammet är

"Tolvsteg är en metod som är svår att individanpassa"

ANDREAS HAMMARBERG

framtaget för alkoholberoende används det också för andra beroendeformer. En debatt pågår om metoden är lämplig för behandling av opiatberoende eftersom den förespråkar total drogfrihet, även från receptförskrivna substitutionspreparat. Åtminstone i Sverige.

I USA har flera behandlingshem som arbetar med tolvstegsmetoden på senare tid börjat arbeta med underhållsbehandling för opiatmissbrukare, bland andra det mest kända, Hazelden.

– För behandling av alkoholberoende är

tolvsteg en väl etablerad metod som det finns gott om vetenskapligt stöd för. För behandling av narkotikaberoende finns inte samma evidens för metoden, vilket är ett problem, säger Anders Hammarberg, forskare vid institutionen för klinisk neurovetenskap på Karolinska institutet och psykoterapeut på alkoholmottagningen Riddargatan 1.

Han tycker också att det är ett problem med synen på beroende inom Tolvstegs-rörelsen.

– Inom tolvsteg finns en bestämd uppfattning om hur en alkoholist ser ut. De

"NU HAR JAG VARIT NYKTER I 19 ÅR"

Olle Andersson kom in på behandlingshem i mitten av nittioalet – och har lyckats undvika återfall sedan dess.

– År 1995 insåg jag att jag behövde hjälp att hantera alkoholen. Då bodde jag i Ludvika och tog kontakt med kommunen. Via dem fick jag träffa en man som jobbade som motivatör. Han gav mig kunskap om att jag var alkoholist, inte på väg att bli, som jag trodde, säger Olle Andersson.

Olle Andersson fick möjlighet att komma till ett behandlingshem där man bedrev behandling enligt AA:s tolv steg.

– Jag hade tur som blev inlagd. Strax efteråt blev det mycket svårare, säger han.

Han tror dock inte att det hade någon avgörande betydelse att han blev inlagd.

– Det underlättade att få fokusera fullt ut på behandlingen, och slippa sitta ensam hemma på kvällarna, men det kan nog fungera lika bra i öppen vård. Det är ändå kunskaperna som är det viktiga och kickarna man får av sina nya insikter, säger han.

I sex veckor var Olle Andersson inlagd på behandlingshemmet, men behandlingen fortsatte i AA och något återfall har det inte blivit.

– Jag vet att jag inte kan dricka. Innan jag sökte hjälp hade jag försökt på egen

hand att ta en vit månad, eller åtminstone en vit helg, men det lyckades aldrig. För mig är ett glas för mycket och tusen inte nog, säger han.

Vad var det då som fungerade med Tolvstegsprogrammet?

– På behandlingshemmet träffade jag andra med samma problem. Trots att vi var väldigt olika som personer var våra problem desamma. Då förstod jag att det inte var mig det var fel på. Den kunskapen tog bort mycket av skammen.

– Jag fick också hjälp att hitta ett annat sätt att leva. Föreläsningar som gav fördjupad kunskap om beroendesjukdom och alkoholism, och grupprocesser, där andra delade med sig av sina erfarenheter, gjorde att jag hittade ny mening med livet, säger han.

"Det är inte svårt att sluta dricka. Det svåra är att inte börja igen."

– För mig handlade det inte om alkoholen utan om en trasig själ. Alkoholen var bara ett symptom.

Botemedlet för den trasiga själen blev glädjen i att hitta ett nytt sätt att leva.

– Jag ville gärna känna mig som en vuxen och ansvarstagande person, men jag

kände mig alltid sämre än alla andra. Nu när skammen försvunnit och jag klarat att ta mig ur missbruket är jag en stolt nykter alkoholist.

Olle Andersson går fortfarande på AA-möten, men nu mest för att föra budskapet vidare till andra.

– AA-mötena var en förutsättning för att jag skulle klara att hålla mig nykter i början. Nu är det inte lika viktigt, men nu går jag dit för att dela med mig till andra. Det är vad sista steget går ut på.

Olle Andersson behöver inte heller undvika alkoholmiljöer längre.

– Jag har min identitet i min nykterhet. Jag går gärna ut och lyssnar på musik till exempel och där är folk långt ifrån nyktra. Inte heller min familj är nykterister, även om de inte dricker mycket, säger han. ■

förnekar att personer med beroende skulle kunna lära sig dricka måttligt. Deras inställning är "en gång alkoholist – alltid alkoholist". Den dogmatiska inställningen ställer till problem. Det går inte att generalisera. Alkoholister är lika olika som vi andra, säger han.

Anders Hammarberg anser att det blir självuppfyllande, genom att de som inte känner igen sig och inte accepterar den syn som råder försvinner därifrån. De som passar in blir kvar och för budskapet vidare.

– Det är också en metod som är svår att individanpassa. Alla får samma behandling. Men för dem som metoden passar för är det en bra modell. Patienterna får stor hjälp av att spegla sig i varandra, säger han.

Mikael Lund är vd för Human Gardening som bedriver utbildning och behandling enligt tolvstegsmetoden. Han tycker att det är en förutsättning att man är helt drogfri när man går i behandling.

– Man har inte tillgång till sina känslor när man är påverkad. Det leder till ångest och depression. Ska vi kunna arbeta känslomässigt med den som är beroende måste

personen vara substansfri. Annars når personen inte sin fulla potential, säger han.

Han anser att det är nödvändigt att strypa kanalerna till hjärnans beroendecentrum för att få hjärnan att sluta skrika efter mer.

– Men det finns inga pengar i drogfrihet. Läkemedelsindustrin tjänar mas-

sor på ersättningspreparaten, men inget alls om patienterna är drogfria. Även för samhället blir det billigare att skriva ut medicin. Att möta sina största hemligheter är nödvändigt för att bli drogfri. Det gör man inte på en kvart. Då är det billigare att skriva ut ett piller, säger Mikael Lund. ■

Fakta. Tolvstegsprogrammet

I Sverige kallas metoden även Minnesota-modellen. **I tolvstegsprogrammet ser man alkoholism som en sjukdom.** Sjukdomsbegreppet är centralt.

Tolvstegsbehandling sker i grupp, antingen på behandlingshem eller i öppen vård. Den kompletteras med individuella inslag. Behandlingstiden är numera vanligen fyra till fem veckor med hög intensitet på behandlingshem, eller sex veckor i öppen vård.

För personer med större problem kan behandlingen förlängas och vara upp till 12 veckor. Så gott som alla program innehåller också eftervårdsträffar som hålls regelbundet under året efter behandlingen. Dess-

utom uppmanas alla att så snart och så ofta som möjligt gå på AA-möten.

Behandlingen följer AA:s 12 steg, där det första steget innebär att man erkänner sitt beroende. Sedan följer utbildning om beroende, sjukdomsbegreppet, förnekande och återfall i form av föreläsningar och filmer.

Deltagarna får insikt i konsekvenser av missbruket och hur det påverkar deras liv. Mötet med andra i samma situation syftar till **att ge deltagaren insikt i sitt beroende och styrka att börja ta ansvar** för sitt tillfrisknande.

Behandlarna har ofta egen erfarenhet av beroende och tolvstegsbehandling.

"SISTA DAGEN PÅ BEHANDLINGEN VAR HEMSK"

I augusti 2012 fick Sonia Rasmussen nog. Hon orkade inte med alkoholen längre och tog kontakt med beroendemottagningen i Norrtälje.

– Jag hade tur. Det var bara ett par veckor kvar tills en ny behandlingsgrupp skulle starta, säger hon.

Behandlingen skedde enligt tolvstegsmodellen. Inledningsvis var den mycket intensiv och krävande.

– Vi var nio personer som träffades varje dag, från nio på morgonen till tre-fyra på eftermiddagen i fem veckor. Dessutom skulle vi gå på AA-möten. Ett av momenten under behandlingen gick ut på att skriva ner vilka konsekvenser mitt drickande har fått för andra. Det blev en lång lista. Det var tufft att ta till sig, särskilt i relation till mina barn, säger Sonia Rasmussen.

Hon berättar att sista dagen var hemsk.

– Jag undrade hur det skulle gå. Förvånas jag klara det här själv nu? Men det gick bra. Behandlingen övergick i eftervård,

så vi fortsatte att träffas en gång i veckan och dessutom gå på AA-möten, säger Sonia Rasmussen

En till tre gånger i veckan går hon på AA-möten.

– För mig har sinnesro blivit väsentligt. Jag skulle inte klara mig utan det stöd jag får i AA, men jag besöker också ofta Rodenkyrkan. Vore jag på semester i en annan del av världen skulle ett tempel funka lika bra. För mig är det inte religiöst, säger hon.

Sonia Rasmussen är mycket nöjd med behandlingen. Liksom Olle Andersson anser hon att det är mötet med de andra som är den avgörande faktorn för att behandlingen ska fungera.

– Det var sammanhållningen i gruppen och samhörigheten jag kände med de andra som gjorde att det fungerade.

Sedan tror jag att jag var mogen för en förändring. Vissa får ett ultimatum från arbetsgivaren eller familjen, men jag valde själv. ■

Valvinst 2014

Inför valen 2014 bevakar Accent de alkoholpolitiska frågorna extra noga. Detta ger oss som läsare en extra möjlighet till samtal och fördjupning i viktiga teman. Samtalen sker med fördel i studiecirkelform. Upplägget är enkelt. Kontakta din NBV-konsulent och berätta att ni vill starta en studiecirkel. Läs artiklarna i Accent. Bjud samman några vänner, t ex från IOGT-NTO-föreningen, och komplettera gärna med några politiker för att diskutera alkoholpolitik inför valen 2014. En fin avslutning på träffarna vore förstås om ni kan ordna ett möte om alkoholpolitik i stort och smått.

Kontaktuppgifter till er NBV-avdelning, studiecirkeltips och mycket annat finns på nbv.se/valvinst. Om ni saknar tillgång till Internet kan ni ringa NBV 08-672 61 00 för att få information om närmaste NBV-avdelning.

Opinionsbildning förändrar alkoholpolitiken?

Artiklarna och intervjuerna på sidorna 22-31 samt handlar om opinionsbildning och EU-valet. Erfarna lobbyister delar med sig av sina bästa tips till oss andra. Vi får också möta en ledare för Eurocare, en ideell organisation som arbetar med alkoholpolitik i Bryssel och en ung politiker som vill in i EU-parlamentet.

Fungerande opinionsbildning

I årets valrörelser kommer det vara andra frågor än alkoholpolitiken som står högst på partiernas agendor, trots omfattande alkoholskador och att alkoholrelaterade kostnader skjuter i höjden. I förslaget om höjda alkoholskatter finns det en stark samstämmighet. Denna kan plötsligt upphöra! Ett annat område som bör diskuteras är alkoholreklam. Vi vet att en stor majoritet av svenskarna inte gillar alkoholreklam. Varför måste vi då ha den kvar? Vilka krafter driver politikerna att ha en tillåtande lagstiftning för att stimulera alkoholkonsumtionen genom reklam? Mer än en miljard läggs på alkoholreklam och till detta kommer allt sponsorskap på mässor, festivaler, idrottsarenor med flera platser. Den stora frågan är: Kan ideell opinionsbildning vinna över den kommersiella marknadsföringen?

EU och alkoholen

I Europa dricker innevånarna mer alkohol än i någon annan världsdel. Det kan hänga samman med att många länder har en stark och personalintensiv alkoholindustri. Industrin är en tung lobbygrupp och jobbar intensivt med att påverka politiker och tjänstemän inom EU. EU:s första kommitté om alkoholproblem startade 1977 och sedan tog det fram till 2006 för att få fram en strategi, som nu är under debatt.

Diskutera:

I några länder inom EU, som är stora alkoholproducenter, finns politiska krafter för att införa minimiskatter på alkohol. Vilka? Och vad är motiven? Diskutera och hämta fakta på nätet, gärna också om vad industrin

tycker. Diskutera gärna vilka restriktioner som finns i EU:s medlemsländer. Finns det länder helt utan alkoholpolitik?

I artikeln om Eurocare talas om ett antal olika restriktioner som organisationen driver. Där talas också om behovet av en ny alkoholstrategi för EU. Vilka motiv kan EU-kommissionen ha emot en fortsatt strategi? Gör en lista över åtgärder som Ni tycker bör ingå i en strategi för EU. Diskutera också vilka åtgärder som är mer eller mindre realistiska att få en europeisk enighet om.

Utmaning till nästa gång

I förra cirkelträffen föreslog vi att Ni jobbar med att arrangera ett möte med politiker inför valet. Fortsätt då med planeringen och genomför!

Gör en lista över politiker som Ni vill nå. I artikeln *Så blir du en bra alkoholaktivist* finns många bra tips. Välj ut en eller ett par förslag som gruppen tycker man kan genomföra. Viktigt att alla gör något!

Lästips:

Prenumerera på nyhetsbrevet Fakta, Argument, & Debatt. Det kommer via din e-post ca 40 nummer/år kostnadsfritt. Bra för dej som vill vara uppdaterad inför valen. Prenumerera! E-post: fakta.argument.debatt@telia.com

Hemsidetips: Eurocare, IOGT-NTO, Folkhälsomyndigheten, CAN, Systembolaget, IQ, och de politiska partierna.

NBV-FÖRSLAG ORSAKAR STOR DEBATT

Färre ombud på huvudmannamöten och beslut om **ansvarsfrihet för avdelningarnas styrelser** på central nivå. Det är ett par av de saker i förslaget till ny organisation inom NBV som orsakat stor diskussion i landet.

TEXT OCH FOTO PIERRE ANDERSSON

På det kommande förbundsstyrelsen för studieförbundet NBV (Nykterhetsrörelsens Bildningsverksamhet) fram ett nytt stadge- och organisationsförslag.

Man vill skapa en tydligare styrning av organisationen genom att göra om förbundsstyrelsen till huvudmannamöten med färre delegater än idag. Man vill också lyfta en del uppgifter från avdelningarnas

årsmöten till förbundsstyrelsen – bland annat frågan om att bevilja ansvarsfrihet för avdelningens styrelse.

Verksamheten ska vara i fokus, menar förbundsrektor Åke Marcusson och ordföranden Jonatan Hjort när Accent träffar de båda. De återkommer ofta till orden ”ett NBV”. Båda tillträdde 2011 och har sedan dess jobbat för att skapa bättre samverkan mellan olika nivåer i organi-

sationen. Nu är det dags att ta nästa steg.

Åke Marcusson menar att ett av problemen med dagens organisation är att NBV:s huvudmän inte lyckas att få ett och samma budskap genomsyra hela organisationen. En medlemsorganisation kan säga en sak till NBV på förbunds nivå – och en helt annan när man kommer ner på avdelningsnivå.

– Det är jättesvårt för exempelvis IOGT-NTO:s förbundsstyrelse att få de lokala IOGT-NTO-ledamöterna i en NBV-avdelning att tycka samma sak. Så NBV kläms litegrann mellan olika perspektiv och olika synsätt, säger Åke Marcusson.

Om steg ett var att få ihop organisationen till ”ett NBV”, och steg två handlar om organisationen, så är steg tre i Hjorts och Marcussons plan att göra administrationen smartare för att på så sätt få ut mer pengar i verksamheten.

Jonatan Hjort,
förbundsordförande i NBV
tillsammans med Åke
Marcusson, förbundsrektor.

– Alla stegen handlar om resurser, säger Jonatan Hjort. Det är svårt att använda resurserna på ett effektivt sätt om vi har femton enheter som springer åt olika håll hela tiden, om vi inte är överens om de grundläggande vägvalen vi gjort. Vi har tagit väldigt stora steg inom "ett NBV", det handlar om ett arbete mellan de olika nivåerna och olika enheterna som gör att vi jobbar med samma saker och hjälper varandra. Det skapar effektivitet.

Det nya huvudmannamötet är tänkt att bestå av en representant från varje medlemsorganisation som på mötet får ett antal röster beroende på organisationens storlek. En liten grupp som ska sitta

"Vi tycker inte om förslaget. Det sågar demokratin."

STEN FAHLÉN, AVGÅENDE ORDFÖRANDE

runt ett bord och diskutera snarare än debattera i talarstol är tanken. Idag är det förbundsstyrelsen som är högsta beslutande organ – 89 ombud från såväl medlemsorganisationer som avdelningar.

– Det blir lättare att föra dialog, säger Åke Marcusson. På ett förbundsstyrelsemöte, när IOGT-NTO kommer med nio ombud, så kan de inte säga något annat än vad förbundsordföranden har sagt innan. Det blir mer spänst i debatten om man inte är för många.

En annan förändring som föreslås är av avdelningarnas årsmöten förändras och blir så kallade medlemsmöten. De är tänkta att äga rum på hösten – bland annat för att kunna välja en styrelse som kan tillträda direkt efter årsskiftet. I förslaget ligger också att beslut om att godkänna avdelningens verksamhetsberättelse, bokslut och bevilja styrelsen ansvarsfrihet flyttas till NBV:s förbundsstyrelse.

En av dem som kritiserat förslaget är Sten Fahlén, avgående ordförande i NBV Väst.

– Vi tycker inte om det förslaget, säger han till Accent. Det är att såga demokratin, detta i ett studieförbund som har som uppdrag att värna den. Man tar bort medlemmarnas möjligheter att påverka sin egen avdelning. Det är viktigt att medlemmarna som tillsatt styrelsen även kan besluta om ansvarsfrihet.

Rainer Lindqvist, avdelningsordförande för NBV Östergötland, tycker att de nya formerna för huvudmannamöten är okej, liksom tanken att ha medlemsmöte i avdelningen redan på hösten.

– Vår främsta kritik är att man förskjuter engagemang och ansvar uppåt. Om medlemsorganisationerna ska engageras måste det finnas andra former. Nu blir det egentligen inget årsmöte eftersom förbundsstyrelsen ska godkänna verksamhetsberättelsen och bevilja ansvarsfrihet. Jag tror att det blir svårare att engagera människor

lokalt när ansvaret flyttar uppåt.

Åke Marcusson och Jonatan Hjort menar tvärtom att förslaget är tänkt att öka det lokala inflytandet. Den strategiska inriktningen ska beslutas centralt, men lokalt ska man jobba "med den taktiska inriktningen".

– Det här finns väldigt väl beskrivet i den utredning som gjorts, men det är materia som vi inte är så vana att hantera, säger Jonatan Hjort. När det gäller de taktiska avvägningarna: var ligger minorna här lokalt, var ska vi placera lokaler, vilka områden vi ska satsa på och så vidare. Det finns ingen susning om detta på central nivå.

Jonatan Hjort menar också att den tid som läggs på avdelningarnas årsmöten idag kan användas bättre.

– Årsmötena är i många fall väldigt välbesökta. Man tar en heldag i anspråk men man diskuterar inte verksamheten. Vad skulle hända om vi lade kraften på att diskutera verksamheten istället för att bara klubba igenom "ja, ja, ja, ja"? Låt oss ha möten som diskuterar verksamhet. Låt oss strunta i de andra frågorna, ta bort så mycket som möjligt.

När det gäller beslut om årsredovisningar och ansvarsfrihet pekar man på att förbundsstyrelsen är ytterst ansvarig inför den största bidragsgivaren – Folkbildningsrådet – även när det gäller verksamheten som bedrivs i avdelningarna.

– Det har hänt att det har blivit fel, säger Jonatan Hjort. De senaste fjorton åren har det fyra gånger hänt att en avdelningsstyrelse beviljats ansvarsfrihet men så har förbundet ändå fått gå in och reda ut problem som funnits. I ett fall fick en avdelning en kontroll på sig som inte var bra, men styrelsen beviljades ansvarsfrihet ändå. När det kom till förbundet såg man att det var helt oacceptabelt och förbundsstyrelsen entledigade hela styrelsen och tillsatte en ny.

Enligt Jonatan Hjort har NBV låtit en jurist titta på förslaget.

– Vi har också låtit Folkbildningsrådet, vår största bidragsgivare, titta på hela förslaget och ur deras perspektiv finns inget tveksamt med det här. ■

"Alla stegen handlar om resurser."

JONATAN HJORT

HÄR ÄR ALLT MÖJLIGT

IOGT-NTO:s kamratstödsverksamhet i Nyköping är alldeles **ny och allting är möjligt**. Accent har pratat med två av deltagarna.

TEXT OCH FOTO MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Kamratstödsverksamheten i Nyköping är nystartad. Varje torsdag träffas man för att spela spel eller äta tillsammans.

Kamratstödet i Nyköping startade i januari. Men i det gula huset sjuder det redan av nybyggaranda och kreativitet. Varje torsdag träffas ett gäng män och kvinnor för att spela spel, måla, sjunga eller laga mat tillsammans. När Accent är på besök är det tacoskväll och mysig samvaro.

– Kamratstödet är i sin linda, vilket gör att allt är möjligt och ingenting är omöjligt. Det är vi själva som skapar verksamheten och bestämmer vad och hur vi ska göra. Vi hoppas på att kunna hålla öppet flera kvällar i veckan och har många idéer om vad vi kan göra i framtiden, säger Vivi Lovelock, en av de drivande bakom kamratstödet.

Accent har pratat med två av medlemmarna i den nybildade styrelsen som själva berättar om sin väg ut ur missbruket och in i kamratstödet gemenskap. ■

A portrait of Johanna Sköld, a woman with long brown hair, smiling slightly and looking off-camera. She is wearing a dark jacket and a pearl earring. The background is blurred, showing what appears to be a street scene with a red and white striped pole.

"KAMRATSTÖDET ÄR ETT FRISKT STÄLLE"

Johanna Sköld

"Som barn var jag lite ensam och blyg, men även glad och framåt. När jag kom upp i tonåren började jag att dricka alkohol. Det var som att alkoholen bedövade mig och fick mig att glömma bort känslan av att vara värdelös. Jag tyckte att jag fick bättre självförtroende. När jag var 17 år träffade jag en två år äldre kille som missbrukade droger. Genom honom kom jag att börja använda tyngre droger som cannabis, nättdroger, hasch och amfetamin.

Till en början var jag arg på honom för att han använde droger, men så tog nyfikenheten över. Jag upplevde att han och hans vänner hade kul och jag ville vara med i deras gemenskap.

Men relationen, som varade i fem år, var väldigt destruktiv. Han misshandlade

mig både fysiskt och psykiskt. Han tog ofta stryptag och slängde omkring mig som en vante. Han kallade mig värdelös, dum och ful. Jag blev förstås ledsen, men det triggade honom ännu mer och gjorde honom ännu elakare. Jag anmälde honom två gånger, men tog tillbaka anmälningarna, för att jag tyckte synd om honom. Jag ville inte att han skulle få en prick i registret. Men den ena anmälan tog jag upp igen och han dömdes för hot. Vi fortsatte dock tillsammans.

Två gånger blev jag gravid och gjorde abort. Men när jag blev gravid en tredje gång valde jag att behålla barnet. 21 år gammal födde jag en dotter. Min kille förgrep sig på mig även under graviditeten och när jag var i fjärde månaden kom jag till insikt om att jag måste ta mig ur relationen. Jag hade slutat med droger på grund av graviditeten och såg allt i ett nytt ljus. Det var som att jag fick en ny, inre styrka att äntligen bryta upp och gå vidare med mitt liv. Jag hade länge trott och hoppats att allt skulle bli bättre, att vi skulle kunna fortsätta tillsammans, men nu begrep jag att det aldrig skulle fungera.

Så jag sa ja till mig själv och nej till honom.

Efter mammaledigheten började jag läsa i gymnasiet, träffade en ny, bra kille och det kändes som att livet vände och blev bättre. Men när min dotter var fyra år tog relationen slut och jag började gå ut och festa och så kom drogerna in i bilden igen. Jag träffade ytterligare en kille och flyttade till Stockholm en kort period, men den relationen höll inte heller. Tillbaka i Nyköping hamnade jag i en djup depression och började missbruka. Ännu en destruktiv relation med en missbrukande kille drog ner mig till den absoluta botten. Jag fick sparken från jobbet och allt gick snabbt utför. En orosanmälan om min dotter till socialen fick mig emellertid att komma till insikt om att jag verkligen måste ta tag i mitt liv. För hennes skull och för min skull. Jag ville att vi skulle ha ett bra liv tillsammans.

Jag insåg att jag måste få hjälp och en familjestödare satte mig i kontakt med psykiatrien. Men det blev ytterligare några vändor fram och tillbaka in i missbruket innan jag bröt med killen och med drogerna. Den 7 augusti förra året kom jag till behandlingshemmet Nygården och nu går jag på eftervård." ■

**"Jag har fått
självförtroende
och värdesätter
mig själv."**

JOHANNA SKÖLD

"STÄLLNINGSTAGANDET HÅLLER MIG NYKTER"

Caroline Palmér

"Jag har alltid varit en prestationsinriktad person som tenderar att jobba för mycket. Jag har ett bra arbete som audionom och ett ordnat liv med god ekonomi och boende. Men för några år sedan började jag dricka lite för mycket, av fel anledningar. Jag har alltid kunnat ta ett glas vin och har tyckt att jag har haft en normal alkoholkonsumtion. Men nu började jag dricka mer och mer i min ensamhet, som ett sätt att varva ner och ta bort jobbstressen.

Till sist drack jag inte bara på helger, utan också i veckorna, dock aldrig på arbetstid. Jag tyckte att jag kunde hantera drickandet, att det inte var ett problem. Jag skötte ju mitt jobb och mina vänner ansåg att eftersom jag var medveten om att jag ibland drack för mycket, så var det inget problem. Jag var ingen parkbänksalkis, men jag hade ju min parkbänk hemma! Jag var bra på att hålla fasaden, ingen förstod.

Men när jag kände att jag började göra bort mig ute bland folk på grund av alkoholen insåg jag att det hade gått för långt. Jag ringde beroendeenheten på kommunen och blev lotsad vidare. Jag valde en

KBT-behandling i grupp med fokus på återfallsprevention.

Den 11 november gick jag in i behandling och sjukskrivs. Min chef har stöttat mig hela vägen. Jag trodde, som den överpresterande person jag är, att jag skulle kunna fortsätta att jobba parallellt med behandlingen. Men det fick jag inte och i efterhand är jag tacksam för det. I dag har jag hittat ett nytt förhållningssätt till stressen och har lärt mig att ta det lugnare och lyssna på mig själv.

I februari var jag färdigbehandlad. Det har gått jättebra och snabbt att ta mig från botten till toppen.

Nu har jag en bättre balans mellan jobb och fritid och där har kamratstödet varit till stor hjälp. Här hittar jag gemenskap och aktiviteter, vilket gör att jag inte upplever

att det finns något inre "hål" att fylla. Jag behöver inte alkohol för att koppla av.

I början av min resa mot nykterheten kunde jag känna skam över att jag hamnat i den här situationen. Jag ville inte att folk skulle veta eller att min sjukdom skulle synas i journaler. Men nu kan jag känna att äsch, det är ju jag! Huvudsaken är att jag mår bra i dag.

Jag har valt att engagera mig ordentligt i kamratstödet. Jag sitter med i styrelsen och har gått med i IOGT-NTO. Ställningstagandet hjälper mig att hålla mig nykter.

Vi är ett skönt gäng som är här. Vi peppar varandra och alla är välkomna. Det bara att komma som man är. Torsdagskvällens aktivitet sitter ofta kvar inom mig även på fredagen. Det här ger mig oerhört mycket mentalt och gör mig oftast på gott humör." ■

"Här hittar jag gemenskap och jag har inget inre hål att fylla."

CAROLINE PALMÉR

VALVINST 2014

Valvinst är en viktig del av valarbetet. Vi vill att du som är medlem i en riksdagskandidatgrupp ska kunna delta i valvinst och på så sätt bidra till att riksdagskandidaterna blir mer synliga och höra av sig till de som inte har möjlighet att delta i riksdagen. Valvinst är en viktig del av valarbetet och ska vara en viktig del av valarbetet. Valvinst är en viktig del av valarbetet och ska vara en viktig del av valarbetet.

START

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ

12-18 MAJ (V 20): DROGKAMPEN VALSPECIAL

VI: sätter riksdagskandidaternas kunskaper på prov i Drogkampen valspecial. Drogkampen är ett frågebatteri med bakgrundsinfo och färdiga frågor och lämpar sig bäst om partier ställs mot varandra och tävlar om vem som kan mest. En chans att möta många riksdagskandidater samtidigt.

DU: arrangerar, bjuder in och ställer de kluriga frågorna till kandidaterna, ensam eller tillsammans med andra.

FÖRBUNDET: skickar ut presentkort på fika samt köper in obegränsat med "Drogkampen-paket" till alla medlemmar, föreningar, nätverk eller distrikt som vill arrangera detta.

26 MAJ-1 JUNI (V 22): FOLK-NYKTERHETENS VECKA

VI: skapar fest för alla genom party och politik.

DU: ordnar en fest, opinionsbildar på stan, bjuder på alkoholfritt, värvar, samtalar med riksdagskandidater om alkoholreklam. Möjligheterna är oändliga.

FÖRBUNDET: tar fram material som föreningar/kretsar/distrikt kan beställa och använda under veckan.

APRIL-SEPTEMBER

APRIL-SEPTEMBER: VARDAGSRUM

VI: gör det vi är bäst på, fikar och pratar. I en avslappnad form likt ett "homeparty" låter vi samtalen om alkoholreklam stå i fokus samtidigt som relationer utvecklas och kunskap kan utbytas. Alla kan delta och alla kan bjuda hem.

DU: står som värd och bjuder hem en eller flera riksdagskandidater och grannar/vänner/medlemmar du själv vill samtala med.

FÖRBUNDET: skickar ut presentkort på fika och fixar diskussionsfrågor.

25 MAJ

25 MAJ: EU-VAL

VI: väljer vilka som ska företrädra Sverige i Europaparlamentet.

DU: säkerställer att du själv och så många som möjligt röstar.

FÖRBUNDET: sammanställer en enkät med vad olika kandidater tycker i olika alkoholpolitiska frågor för att underlätta att välja vem du ska rösta på. Enkäten finns på accentmagasin.se

16-22 JUNI

16-22 JUNI (V 25): MEJLMARATON OCH ANMÄL ALKOHOLREKLAM

VI: mejlar så många riksdagskandidater vi kan under en vecka och anmäler marknadsföring av alkohol som vi tycker är olämplig. Ta fram aktivisten i dig och kartlägg, anmäl och kräv förändring.

DU: mejlar så många du kan eller anmäler alkoholreklam till höger och vänster.

FÖRBUNDET: fixar en lista med kontaktuppgifter till alla kandidater och håller den uppdaterad med vilka som svarat på frågan samt skapar förutsättningar för mass-aktivism.

HALLÅ DÄR!

Madeleine Pousette

Författare till boken *Våga fråga, våga lyssna, våga agera*.

Hur kommer det sig att du har skrivit den här boken?

– Jag har sedan länge varit intresserad av barn till missbrukare och har som journalist skrivit mycket om problematiken med de "osynliga" barnen, bland annat i *Kommunaktuellt*. När jag senare blev frilans funderade jag; vad vill jag göra nu? Och kom på att jag ville följa upp de här barnen. Får de någon hjälp? Följs de upp? Hur uppmärksammas det här problemet i skolor? Jag insåg att det saknades verktyg på skolorna för att upptäcka de här eleverna. Så jag gjorde research, tog kontakt med personer som jobbar med de "osynliga" barnen och idén till en "handbok" för skolpersonal tog form.

Hur har den tagits emot?

– Till en början lanserades den för att spridas. Jag har deltagit på en del seminarer och Skolverket anlätade mig för att tala om elevhälsofrågor. Men sedan har det inte blivit så mycket mer.

Hur skulle du vilja att boken används?

– Jag skulle vilja att den används av lärare. Men de är en svår grupp att nå. De är överhopade med arbete och mäktar kanske inte med ytterligare en skrift. Men samtidigt blir lärarens jobb lättare om de här barnen upptäcks och får hjälp. Jag tror att boken kan vara till stöd för lärare som ser att något är fel, men som har svårt att sätta fingret på vad. Genom boken kan man få en bild av vad det är man letar efter hos en stökig elev och vad man kan kräva av sin chef. För det är ju viktigt att barnen får hjälp och följs upp med en handlingsplan.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

FOTO: PRIVAT

BOOK

Yttersta gränsen

Gränsen
Riikka Pulkkinen
Norstedts

ROMAN Fyra människoöden vävs samman i den här välskrivna och finurliga historien som handlar om att leva på den yttersta gränsen. Anjas make är svårt demenssjuk och är knappt kontaktbar. Men hur ska hon klara av att göra det han bett henne om? Anjas dödslängtande systerdotter Mari blir handlöst förälskad i sin lärare - som till en början bejakar flickans kärlek, men som efter hand drabbas av dåligt samvete. Han måste dra sig ur, men velar och invaggar därmed Mari i falska förhoppningar. Vid hans sida finns hans sexåriga dotter Anni som bevittnar romansen liksom från

sidan. Vi får också stifta bekantskap med Julian, föremålet för Maris heta låga. Historien växer fram med växelvisa kapitel som ger röst åt de olika huvudper-

sonerna. Det är andlöst, vackert och stundtals mycket spännande och man har svårt att lägga boken åt sidan.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

BOOK

Oförglömlig välskriven bok

Kanada
Richard Ford
Brombergs

ROMAN "Först tänker jag berätta om rånet som våra föräldrar begick, sedan om mordet som inträffade senare". Med de orden inleder Richard Ford sin roman "Kanada". Kapitel för kapitel får vi följa familjen Parson; pappa Bev, mamma Neeva, Dell och hans tvillingsyster Berner mot det ögonblick då ingen återvändo finns. Platsen är Great Falls i Montana. Året är 1960 och tvillingarna är 15 år gamla.

Det är Dell som är romanens berättarröst, fast 50 år senare. Föräldrarna rånar en bank och flyr tillbaka till Great Falls, omedvetna om att polisen redan är dem på spåren. Resan över gränsen till Kanada blir startskottet till vad som händer sedan. I Fords roman hänger allt ihop och allt flyter i en harmonisk rytm. Prosan är anspråkslös och glasklar. "Kanada" är en

oförglömlig bok; spännande, tät, tänkvärd och välskriven.

EKATERINA ZAITZEWSKY

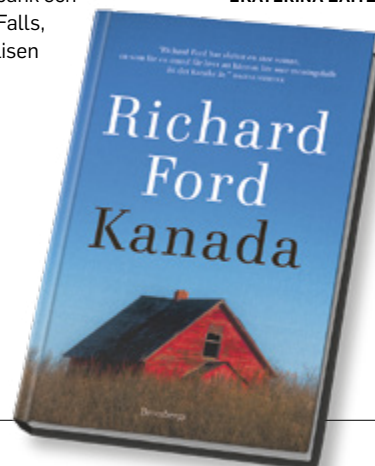

FOTO: A24

FILM

Den inre resan bakom ratten

FILM **Locke**
Brittiskt drama med Tom Hardy

DRAMA Byggnadsingenjören Ivan Locke sätter sig i sin bil efter arbetsdagens slut. Men i stället för att åka hem till frun och söner, styr han kosan mot London, en resa som tar flera timmar. Via en rad telefonsamtal med en kvinna som heter Bethan, hustrun Katrina, sönerna och olika arbets-

kollegor från det enorma bygge som strax ska slutföras, växer den här oväntat spännande historien fram. Locke är en svårt plågad man som är besatt av att göra rätt - trots att han är på väg att förlora allt. Beslutet att resa till London ska förändra hans liv för all framtid, vilket han är medveten om. Det förunderliga är att hela filmen utspelar sig tillsammans med Ivan Locke i hans bil under de

timmar som resan tar. De andra aktörerna finns med endast som röster i telefonen. Låter det trist? Det är det inte. Tvärtom är det här ett välspelat och tätt drama. Man har inte tråkigt en sekund. Ett bevis för att stor action och dramatik inte nödvändigtvis kräver rafflande scener och en påkostad budget. Det är smart, välgjort och annorlunda.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

BOK

Självkänslan kommer utifrån

FILM **Den sociala hjärnan**
Katarina Gospic
Brombergs

FAKTA Självhjälpsbranschen har i årtal pumpat ut budskapet att självkänslan kommer inifrån dig själv. Om du känner dig oattraktiv och oduglig ska du ställa dig framför en spegel och repetera mantrat; jag är vacker, jag duger som jag är, jag är bra. Och vips så ökar du ditt självförtroende! Och om inte så har du inte trott på budskapet tillräckligt mycket. Den här myten – och många andra – slår forskaren Katarina Gospic hål på i

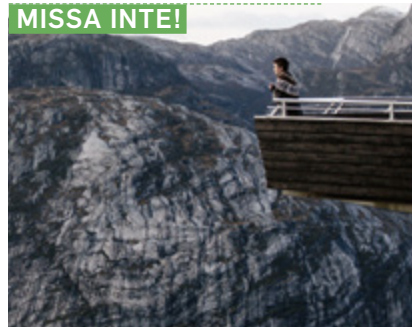
den här nya, mycket intressanta och läsvärda populärvetenskapliga boken. För hjärnan fungerar nämligen så att självkänslan växer i förhållande till hur omgivningen reagerar på och bekräftar oss. När andra tycker att du är bra eller snygg, då tycker du det också och självkänslan ökar. Hjärnan är "social" och söker på olika sätt bekräftelse från gruppen för att vi ska känna oss delaktiga. "Ensam är bästa dräng" är inte sant! Metodiskt och lättbegripligt berättar Gospic om hur vi människor speglar varandra på olika sätt. Många

aha-upplevelser och nya fakta genom intressanta exempel från olika forskningsstudier. Torrt och tråkigt? Inte en nanosekund.

MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

MISSA INTE!

1 BIO "The Quiet Roar" med Eva-Britt Strandberg och Hanna Schygulla. En 68-årig kvinna är döende i cancer och väljer att möta sina rädslor och sitt förflutna genom en hallucinogen drog, som för henne tillbaka till ungdomen, 40 år tidigare. Tungt, estetiskt, intressant och tänkvärt. Regi av Henrik Hellström.

2 DVD "About time". Ucharmig brittisk kärlekskomedi med en udda twist. När Tim fyller 21 får han av sin far veta att alla män i släkten kan resa bakåt i tiden. Det ger förstås utrymme att forma livet så som han önskar, eftersom han kan resa tillbaka och ändra skeenden. Men det visar sig bli mer komplicerat än han anar.

3 BOK "Mad about the boy" (Forum) av Helen Fielding. Bridget Jones är tillbaka. 51 år gammal, tvåbarnsmor och änka. Lika bitsk, fumlig och rolig som förr. Nu är hon på jakt efter kärleken igen.

Och hittar en ung älskare - förstås. Underhållande, men aningen klyschigt om 50+kvinnors jakt på sex och andra njutningar.

Muhiyadin "Mojje" Abdi

Du är ordförande i IOGT-NTOs somaliska förening i Örebro. Sedan när?

– Sedan 2012. Men föreningen har funnits sedan 2006. I början var inte föreningen särskilt aktiv, men nu är vi 84 medlemmar. Samtliga är från Somalia och många är ungdomar – och via ungdomarna får vi in deras föräldrar och andra släktingar. Vi erbjuder en mängd aktiviteter, som läxhjälp, simning och fotbolls-turneringar. Vi ger också våra medlemmar information om Sverige, vad som gäller här, vilka rättigheter och skyldigheter man har. Vi lyfter fram vikten av att själv vara aktiv och försöka integrera sig. Vi håller också föreläsningar om drogen khat och varför khat är förbjudet att använda i Sverige. Många reagerar negativt och tycker att Sverige fördömer deras bruk av khat. Men vi anser förstås att man inte ska sitta och tugga khat på nätterna, utan att man ska ut i samhället och göra rätt för sig.

Är khat ett problem bland somaliska invandrare?

– Ja, det är ett jättestort problem, men många somalier håller inte med om det. De är vana från sitt hemland att tugga khat, som är en drog man blir pigg av, och vill fortsätta här. De blir arga när vi säger att de måste sluta. Men medan en dos khat kostar någon krona i Somalia, kostar den 400 kronor här. Det kan innebära att vissa måste bli kriminella för att finansiera sitt missbruk. Jag har sett många familjer gå sönder på grund av den här drogen. Det är mest män som missbrukar och de klarar inte av att försörja sina familjer, vilket inte bara drabbar dem själva utan även deras fruar och barn.

Hur ser du på din roll som ordförande?

– Jag hoppas att jag ska kunna påverka IOGT-NTO att lyfta upp problemet med khat – och att frågan på så vis ska uppmärksammas mer av polis och myndigheter. Jag vill påstå att bortåt 90 procent av alla somalier i Sverige någon gång har provat khat. Det är kanske inte så många som är aktiva, men användandet börjar i allt lägre åldrar, vilket är ett stort problem. Vi har pratat med polisen i Vivalda, där många somalier bor, för att göra dem uppmärksamma på det utbredda khatanvändandet.

TEXT OCH FOTO MARIA ZAITZEWSKY RUNDGREN

Känner du någon som borde bli månadens medlem?

TIPSA OSS på
accent@iogt.se eller
Accent, Box 12825,
112 97 Stockholm

NAMN: MUHIYADIN ABDI
ÅLDER: 35
FAMILJ: FRU OCH FEM BARN
BOR: I ÖREBRO
GÖR: MODERSMÅLSLÄRARE
OCH ORDFÖRANDE I IOGT-NTOS
SOMALISKA FÖRENING

"Viktigt att vara aktiv
och integrera sig själv."

UPPTÄCK VÄRLDEN !

WIEN o BUDAPEST

22 - 28 augusti

KUBA

31 okt.- 13 nov.

Möt människor i olika miljöer i två världsdelar!

Vill du veta mer ?

Kontakta SOBER-resor,

Rotevägen 2, 433 69 Sävedalen,

Tel. 031-265330, eller 070-3455509

E-mail: soberresor@telia.com,

SOBER
RESOR

www.soberresor.se

Hyr stuga på sommarö!

Nu har du chansen till en unik sommarupplevelse genom att hyra en stuga i Oskarshamns Skärgård. Stugan är belägen på Getholmen, 200 meters rodd från First Camp Gunnarsö i Oskarshamn.

- 2 sovrum med 5 sovplatser
- Bäddsoffa och plats för 3 turist-sängar i vardagsrummet.
- Öppen spis
- Köket är utrustat för 10 personer, har kyl/frys, spis, ugn, kaffe-bryggare samt mikrovågsugn.
- Varmvatten i kök och utedusch-kabin.
- Fräsch torrsklosett i separat byggnad.
- Två roddbåtar, kanadensare och flytvästar ingår i hyran.

Bokning hos IOGT-NTO:

Bo Karlsson, bosse67@hotmail.com, 070-031 84 69

Lars Hortlander, larshortlander@hotmail.com, 070-418 63 99

www2.oskarshamn.com/sv/stugor

Har er förening behov av hjälp ibland?

Via Uppdragsportalen finns det möjlighet att hitta personer som vill bidra till IOGT-NTO:s utveckling. Kanske genom att hjälpa till med aktiviteter, arrangemang, styrelsearbete, renovering av fastigheter eller att baka bullar.

Besök

www.volontarbyran.org/iogtnto/

Förbundsordföranden. Anna Carlstedt

"Vi behöver vara en stark folkrörelse över hela landet"

Avgörande att vi är många!

Det blir hundratals nya medlemmar och tusentals goda samtal nu när IOGT-NTO satsar så mycket på värvning. Vi har bland annat funnits på centralstationerna i Stockholm, Göteborg och Malmö. Det har kommit engagerade medlemmar från hela landet för att bemanna våra fina monstrar där människor gärna stannar till för att smaka Godtemplaredricka och tala om nykterhet, idéer och IOGT-NTO. Våra värvare vittnar om att alltfler verkar känna till oss och vara nyfikna på oss. Och alltfler vill gå med! Dessutom smittar den här satsningen av sig: Det värvas medlemmar som bara den över hela landet: Nästan 700 har det blivit hittills i år, när jag skriver detta. Men det gäller att vi ligger i: Tillsammans har vi satt ett mål för 2014 på 5000 nya medlemmar. Det är inte många organisationer som kan klara det, men vi är en av dem. Och det är tack vare dig och mig. Du som känner mig lite vet att jag inte har så lätt att värva medlemmar. Jag kommer mig alltför sällan för att fråga – fast jag är en så stolt ordförande! Men ibland tar jag mig i

kragen, och jag är så glad över att jag nu värvar årets första medlem. Vi är otroligt tacksamma för alla de som värvar många till IOGT-NTO. Men de brukar också förklara att även min mera blygsamma värvning har betydelse: Om vi rekryterar en var blir vi snabbt 30 000 fler!

Jag tror det är avgörande att vi fortsätter växa och att vi är många. Om vi ska kunna förändra världen i det stora och det lilla behöver vi vara en stark folkrörelse över hela landet. Vi har medvind i alkoholfrågan just nu: Finansministern höjer skatten, polisen burar in näthandelsbovar och många tycker som vi när det gäller alkoholreklamen som borde skrotas. Men vår uppgift är större än alkoholpolitiken, särskilt nu när det är valår. Vi har en stolt historia av att stå upp för alla människors lika rätt och värde. Det är vidrigt att vi ser ökade högerextrema och rasistiska strömningar både i Sverige och i övriga Europa. Här kan föreningslivet i Sverige tillsammans och tydligt markera att vi står för något helt annat – för öppenhet och mänskliga rättigheter. Vi är

en del av föreningslivet, som är en livsviktig del av det svenska samhället. Internationella jämförelser visar att Sverige har bland den absolut högsta andelen ideellt engagerade i världen. Våra mål och verksamheter skiljer sig mycket åt, men en gemensam grund för oss alla är att våra föreningar och förbund står för öppenhet och gemenskap. Det är hur coolt som helst att våra medlemmar har väldigt olika kulturella bakgrunder.

Jag önskar att förenings Sverige genomför en massa manifestationer under året mot rasism. Om vi är många, både stora och små organisationer, som gemensamt på ett enkelt men tydligt sätt markerar vår ståndpunkt tror jag att vi kommer att få genomslag. IOGT-NTO är mångfald och vi ingår i ett brokigt, bråkigt civilsamhälle.

Anna Carlstedt

IOGT-NTO-rörelsen bjuder in dig till:

Sommarfestival

Sommarfestival 26–29 juni,
Mora Parken, Mora, Dalarna

Mora Parken är en anläggning med ett varierat utbud av olika boendeformer och ett stort antal aktiviteter som bad, minigolf och bowling. Det finns någonting för alla!

Sommarfestivalen erbjuder workshops, seminarier och utflykter. På kvällarna blir det lägerbål och underhållning. Sommarfestivalen invigs och avslutas med gemensam fest.

Missa inte sommarens största händelse i IOGT-NTO-rörelsen!

Läs mer på www.sommarfestivalen.se eller ring 08-672 60 05.

IOGT-NTO INFORMERAR

www.iogt.se • www.sobernet.nu • 08-672 60 05 • info@iogt.se

VI BYTER FRÅGA I KAMPANJEN!

Fyll livet har snart pågått i ett år och har på olika sätt genomsyrat vår verksamhet genom året. Vår serie fortsätter hela maj ut.

Att vi ska öka vår kännedom är inte ett arbete som är klart efter en serie eller en utomhuskampanj. Nu när vi fått människors uppmärksamhet satsar vi på att genom mobilisering av medlemmar nå ut till ännu fler och prata om våra frågor.

Vår sista fas i kampanjen Fyll livet är mobilisering. Nu är vi där. Gemensamt väcker vi alkoholpolitiska frågor till liv

under temaveckorna. Vi ställer frågor till riksdagskandidater och vi ökar vår närvaro såväl digitalt som fysiskt. Vår kampanj fortsätter genom dig som medlem. Vi har redan klarat av första målet i våra fyra 5:or.

Håll utkik efter vår nästa fråga som du kan engagera dig kring – **marknadsföring av alkohol!** Till dess, kom ihåg att **dela vår serie i ditt nätverk.**

Besök vår hemsida www.fylllivet.se.

UPPDRAGSPORTALEN

Du vet väl att IOGT-NTO har ett samarbete med Volontärbyrån gällande Uppdragsportalen?

Är det så att ni i föreningen eller distriktet har behov av lite hjälp ibland? Ett uppdrag kan vara i form av hjälp med olika aktiviteter, arrangemang, styrelsearbete, renovering av fastigheter med mera. Möjligheterna är enorma, så ta gärna en titt på hemsidan www.volontarbyran.org/iogtnto/ för att komma igång och lägga ut uppdrag som ni behöver hjälp med. Har ni några frågor och funderingar kring portalen, ta kontakt med **Helena Bergkvist**, 08-672 60 18, helena.bergkvist@iogt.se.

GRILLFEST – FOLKNYKTERHETENS VECKA

Från **26 maj till 1 juni** är det dags för årets upplaga av Folknykterhetens vecka. På många platser runt om i landet kommer föreningar, kretsar och distrikt att genomföra olika typer av arrangemang. I år satsar vi på att försöka bjuda in till grillfester – ett lättamt sätt att umgås och visa hur man enkelt har nykter gemenskap. Självklart kan även enskilda medlemmar bjuda in till grillfester!

Vill er förening eller kanske du själv genomföra en grillfest? Läs mer om vad man kan göra på www.iogt.se/fnv. Alla som ska genomföra detta kommer att få ett paket med lite bra-att-ha-saker. Beställ ert paket och berätta vad ni ska genomföra för aktivitet, senast **5 maj**.

TIPS PÅ ENGAGEMANG

- När du läst denna tidning, ge den till någon som inte är medlem
- Skriv en insändare mot alkoholreklam i TV
- Berätta för dina vänner att du är medlem i IOGT-NTO
- Var med på en aktivitet under Folknykterhetens vecka
- Värva en medlem till IOGT-NTO

VÄRVARSSOMMAR

I sommar kommer IOGT-NTO att finnas på många platser i Sverige för att värva nya medlemmar. Kanske besöker vi en plats nära dig. Kom gärna förbi och hälsa på!

- 4–8/6, *Yogafestival*, Böda
 - 6–8/6, *Tjejevättern*, Motala
 - 12–15/6, *Nordiskt forum*, Malmö
 - 13–15/6, *Pride*, Luleå
 - 13–22/6, *Nyhemsveckan*, Nyhem/Mullsjö
 - 16–22/6, *Torpkonferensen*, Örebro
 - 23–29/6, *Värvarturné*, Dalarna inkl Mora
 - 29/6–6/7, *Lycksele*
 - 30/6–6/7, *Almedalen*, Visby
 - 3–5/7, *Power meet*, Västerås
 - 5–13/7, *Riddarvecka*, Hova
 - 10–12/7, *Västerviksfestivalen*, Västervik
 - 14–20/7, *Dansbandsveckan*, Malung
 - 14–27/7, *Gekås*, Ullared
 - 25/7–2/8, *Classic Car week*, Rättvik
 - 31/7–2/8 *Urkuftfestivalen*, Näsäker
 - 2–10/8, *Nolia*, Piteå
 - 3–10/8, *Medeltidsveckan*, Visby
 - 7–10/8, *Stockholm Folkfestival*, Hässelby
 - 12–17/8, *Kulturkalas*, Göteborg
- Vill du veta mer om Värvarssommaren?
Kontakta **Winnie Blom-Jensen**, winnie.blom-jensen@iogt.se, 070-190 84 61.

ANMÄL DIG TILL SOMMARFESTIVALEN!

Den **26–29 juni** arrangerar hela IOGT-NTO-rörelsen Sommarfestivalen i Mora. Se till att anmäla er, senast den **15 maj** behöver vi er anmälan! Det utlovas en uppsjö av olika aktiviteter och möjlighet att ha kul tillsammans. Läs mer på www.sommarefestivalen.se eller ring 08-672 60 05.

POPCORNBÄGARE FÖR IOGT-NTO-RÖRELSEN

Vi har tagit fram nya fräscha popcornbägare i blå färg och med IOGT-NTO-rörelsetryck. Från mitten av maj kan lokalföreningar beställa dessa bägare från Sundlings (som också har andra popcornsprodukter):

popcorn@sundlings.se
eller via telefon **0510-861 80**.

Vår popcornbägare har artikelnummer 7655, och säljs i paket om 300 st för 509 kr plus frakt.

GÅVOBEVIS OCH SERVETTER

Vill du ge bort ett gåvobevis till en vän som fyller år, eller för att hedra minnet av en avliden? Nu går det enkelt att köpa den typen av gåvobevis i IOGT-NTO:s butik på hemsidan. Enkelt, smidigt och som gör det möjligt att stödja IOGT-NTO.

Nyhet i butiken är också våra IOGT-NTO-servetter. Perfekt att ha i IOGT-NTO-lokalen!

Besök **www.iogt.se/butik** eller ring **08-672 60 05** för att beställa!

INSTAGRAMMA DITT ENGAGEMANG

Vill du vara med och dela ditt engagemang i IOGT-NTO? IOGT-NTO vill fylla sitt instagramflöde med bilder från aktiviteter, verksamheter och tillfällen där ni medlemmar engagerar er.

Vi söker nu dig som medlem som har tillgång till en smartphone/surfplatta, har erfarenhet av instagram och vill dela med dig av ditt engagemang.

Maila **samuel.somo@iogt.se** med ditt namn, mobilnummer och i vilken ort du verkar. Du får ett mail med instruktioner, inloggningsuppgifter och villkor som du behöver godkänna.

KALENDARIUM

MAJ

- 2-4.....Socialt forum, Arboga
- 10-11..Våra Gårdars ombudsmöte, Umeå
- 12-18...Valkampanj: Drogkampen valspecial
- 23-25..Våra Gårdars filmdagar, Leksand
- 24Förbundsmöte, NBV
- 25Val till EU-parlamentet
- 26-1/6..Folknykterhetens vecka
- 29Folknykterhetens dag
- 30Sista ansökningsdag IOGT-NTO:s Ungdomsstiftelse

JUNI

- 12-15..Nordiskt forum, Malmö
- 13Accent nr 4-5 kommer ut
- 16-22...Valkampanj: Mejlmaraton och Race for raise
- 26-29...Sommarfestival, Mora
- 29-6/7..Politikerveckan i Almedalen – IOGT-NTO deltar
- 29-6/7..Topp utbildning Alkoholpolitik, träff 3
- 29-6/7..Valkampanj: Twitterstorm under Almedalen

AUGUSTI

- 1-31.....Valkampanj: Fronta medlemmar
- 18-31...Valkampanj: Torgvecka och Drogkampen valspecial
- 19-21...Rörelsegemensam konsulentsamling, Saltsjö-Boo
- 29Accent nr 6 kommer ut

SEPTEMBER

- 1-7.....Valkampanj: Insändare
- 6-7.....Värvarkickoff för distriktens värvarsteam
- 8-14.....Valkampanj: Sammanfattning och spridning
- 11IRMA fortsättningskurs, Stockholm
- 14Val till riksdag, kommun- och landstingsfullmäktige
- 27-28...Distriktsstyrelsesamling, Lund

OKTOBER

- Oktober Våra Gårdars film- och kulturdagar
- OktoberKampanj: Världens barn
- 1-31Värvarkampanj: Fika för alla
- 3-5.....Regional kamratstödsträff Norr, Örnköldsvik
- 10Accent nr 7 kommer ut
- 17-19...Regional kamratstödsträff Söder, Jönköping
- 20Sista anmälningssdag frågetävlingen Pumpen
- 22-23 ..Drogfokus 2014, Norrköping
- 22-23...Verksamhetskonsulentsamling
- 26 okt-
- 1 nov....IOGT Internationals kongress, Hua Hin, Thailand

NOVEMBER

- 7-9 Verksamhetsforum, Saltsjö-Boo
- 13..... Frågetävlingen Pumpen
- 14 Accent nr 8 kommer ut
- 25 Internationella dagen mot våld mot kvinnor

DECEMBER

- 1 dec-
- 4 jan 2015Kampanj: Vit Jul
- 19 Accent nr 9-10 kommer ut

VINBALLEN & ÖKENRÄTTAN

Är du
Vinballe eller
Ökenrätta?

Kolla på
fylllivet.se

VINBALLEN & ÖKENRÄTTAN

I helgen blir
det åka av!

Tävla på
facebook.com/fylllivet

VINBALLEN & ÖKENRÄTTAN

Fyll livet med
en Nykter Pride

www.nykterpride.se

VINBALLEN & ÖKENRÄTTAN

Följ oss
varje söndag

www.fylllivet.se

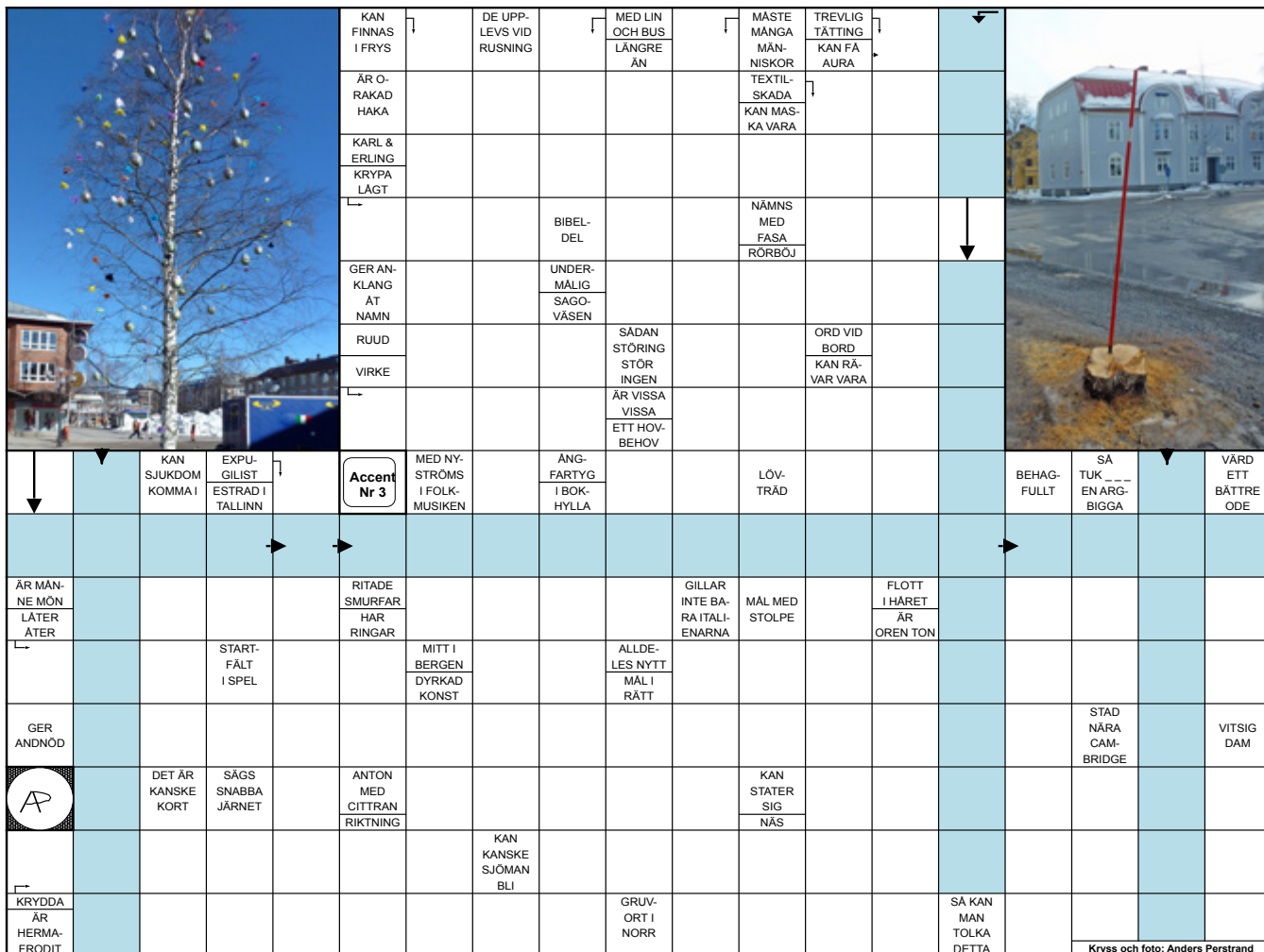
VINBALLEN & ÖKENRÄTTAN

Mot Rasism,
För kärlek

www.fylllivet.se

Året med Vinballen & Ökenrättan lider snart mot sitt slut. I maj får vi följa de sista turerna med våra karaktärer. Varje söndag läggs serien upp på vår facebookside Fyll livet samt i Aftonbladet. Kolla in vilken som är din favorit och dela den gärna vidare.

SKICKA IN OCH VINN!

Tjugan-lotter att vinna. Sex lotter vinner förstapristagaren, två lotter vardera får de tio som därnäst har tur i dragningen. Skicka in lösningen till Accent, Box 128 25, 112 97 Stockholm, senast 27 maj 2014. Märk kuvertet Kryss 3/2014.

NAMN

ADRESS

POSTADDRESS

VINNARE NR 1 2014

Första pris, sex 17-åriga-lotter vinner **Edvard Ruin**, Köping
Två 17-åriga-lotter var vinner **Judith Skörsemö**, Bräcke Hobby,
Anita Tiilikainen, Lindesberg, **Margit Brunnström**, Smörsåker,
Härnösand, **Ely o Åke Malmqvist**, Linköping, **Inga Fredriksson**,
Sävsjö, **Karin Nilsson**, Arvidsjaur, **Elsy Danielsson**, Sunne,
Eira Nilsson, Tranås, **Yvonne Johansson**, Kalvsund, och
Birgitta Helin, Vetlanda. Accent gratulerar!

LÖSNING NR 1 2014

Accent
nr 1-2014
Krysslösning

				S				B		Ä	V	K								
	P	O	J	K	L	A	G		G	R	A	N	U	L						
→		N	U	→	Ä	R	→	G	O		K	Ä	R	A						
			A	P	A	N		L			A	V	O	G						
	H	O	N	A		S	T	A	B		N	E	X	Ö						
		B		L	O	A		D	A		S	L	A	V						
→		S	K	Ä	G	G	M	A	S	K		B	R	E						
↓	S										F	A	S	O		R				
	T	O	M	T	E	G	U	B	B	E	N		J		S	T	R	U	T	
		C	A	M	P	A	R	E	R		P	U	S	T	A	R			R	
		K	R	A	A	L		N	O	R	M	A	L	A				F	Ä	
		A	K	T		L	A	T		O	A	T	E	S		G	L	I	D	
T		R	E	T	T	O	N	H	E	L	G	E	N		U	N	I	K	A	
			R	A	I	N	I	E	R		I	N		→	S	L	U	T	A	R
		V	A	D	D		S	T	R	U	N	T	S	A	K		A	T	E	

Posttidning B

Accent, Box 12825

112 97 Stockholm

Mitt bästa värvartips:
"Jag har alltid värvarblocket i kökslådan så att det är
enkelt att fråga mina vänner som kommer på besök."
Annika, Stockholm

